

Modig og nytenkende i 125 år

ÅRSMELDING 2021

Norske Kvinners
Sanitetsforening

Innhold

Om Norske Kvinners Sanitetsforening	2
Organisasjonsleder	4
Jubileumsåret	5
Arbeidsområdene.....	10
Sanitetskvinnene som forskningsaktør	19
Sanitetskvinnene som ideell aktør	23
Antall medlemmer 2021	26
Årsberetning 2021	27
Aktivitetsregnskap	30
Balanse pr. 31. desember	32
Kontantstrømoppstilling	34
Noter til regnskapet 2021	35
Organisasjonens ledelse	43

Året vi satte kvinnehelse på dagsorden for alvor

Vi har lagt bak oss et travelt år med feiring av 125-års jubileum, og en storstilt innsats i koronadugnaden. Kvinnehelse er vår fanesak nummer én, og i jubileumsåret ble det satt søkelys på manglende likestilling innen helse. Til tross for at kvinner utgjør halve befolkningen, er det fortsatt manglende kunnskap om sykdommer og lidelser som rammer kvinner.

I forbindelse med stortingsvalget utfordret vi politikerne til å ta tak i konkrete saker knyttet til kvinnehelse. Før hun ble vår nye helseminister, lovet Ingvild Kjerkol å jobbe for våre saker, og for første gang har en Regjeringsplattform et eget kapittel om kvinnehelse i tråd med våre innspill. Det er vi stolte av!

2021 ble også året der vi endelig fikk gjennomslag for merking av retusjert reklame. Dette har vi jobbet med siden 2015 gjennom høringsinnspill, kampanjer, og ved å overlevere 26 000 signaturer for merking av retusjert reklame til regjeringen.

Beredskapsaktør fra starten

Sanitetskvinnene har vært en beredskapsaktør i 125 år. Koronapandemien preget også 2021, og vi fortsatte arbeidet med å ta vare på de mest sårbare gruppene, sikre inkludering, skape møteplasser, og gi oppmuntring og trøst. Det ble lagt ned hundretusener av frivilligtimer til kommunene, som fikk uvurderlig hjelp i forbindelse med testing og vaksinerings. Innsatsen for trygge lokalsamfunn ble hyllet med overrekkelse av både Bergesenprisen og Frivillighetsprisen.

Stopp volden mot kvinner

I arbeidet for å stoppe vold mot kvinner jobbet vi med to sentrale saker. Det ene var å få på plass en samtykke lov for å kunne avsi dom i voldtekter der en person ikke deltar frivillig. Den andre var å støtte de voldsutsattes krav om omvendt voldsalarm i flere saker. Det er på høy tid at vi som samfunn prioriterer friheten og tryggheten til voldsutsatte kvinner og barn høyst, og vi vil jobbe for at disse sakene blir vedtatt.

Digitalt landsmøte for første gang

I september gjennomførte vi for aller første gang et digitalt landsmøte. 263 valgte delegater fra lokalforeningene stemte frem viktige saker for organisasjonen for de neste tre årene, blant annet revidert strategisk plan.

Landsmøtet vedtok også to viktige resolusjoner. Skal vi nå målet om likeverdige helsetjenester, krevde et samlet landsmøte at kvinnehelse må prioriteres på den politiske dagsorden. Vi mener også at staten bør ta et større ansvar for å motvirke de helsemessige konsekvensene av sosial ulikhet for barn og unge. Det må legges bedre til rette for at alle barn skal oppleve tilhørighet og inkludering.

Nye krefter

Da vi hadde lagt jubileumsåret bak oss hadde medlems-tallet økt til 43 000. Dette er det høyeste siden 2014. Medlemmene gir oss tyngde i møte med myndigheter, økonomisk støtte, og frivillige hender til å utføre arbeidet landet rundt.

På vegne av landsstyret overbringer jeg et varmt velkommen til alle nye. En stor takk til alle tillitsvalgte som har tilrettelagt for den imponerende frivillige innsatsen, og medlemmene som har bistått økonomisk. Jeg vil også takke våre samarbeidspartnere som har gjort dette mulig. Sammen har vi klart å sette tydelige spor.

Marit Bjørnstad

Marit Bjørnstad
Organisasjonsleder

Jubileumsåret

HVORFOR SETTES MENNS HELSE FØRST?

Mye medisinsk kunnskap bygger fortsatt i stor grad på menn. Derfor vet vi ikke nok om kvinners sykdommer og lidelser. Det er urettferdig. I 125 år har Sanitetskvinnene kjempet for like livsvilkår, derfor sårer vi for at nær 25 millioner kroner årlig går til forskning på kvinnehelse.

Bli støttemedlem i dag!
På Sanitetskvinnene.no eller scan QR kode med mobilkameraet ditt.

Norske Kvinners Sanitetsforening 125 år 1896-2021
Likestilling i 2021 handler om kvinners helse

Fra jubileumskampanjen med fokus på forskning på kvinnehelse.

Kampen for likestilling innen helse

I 2021 markerte vi vårt 125-års jubileum, som ble feiret fra stiftelsesdagen 26. februar til landsmøtet i september. Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S) ble etablert av Fredrikke Marie Qvam i Kristiania i 1896 for å sikre sanitetsmateriell i tilfelle krig med Sverige. Det ble heldigvis ikke krig, men organisasjonen fant raskt andre fanesaker som bl.a. krigen mot tuberkulose. Sanitetskvinnene vokste over hele landet med lokale foreninger som jobbet med å bidra til bedre folkehelse. Vi tar pulsen på tiden vi lever i, avdekker mangler, og driver frem nye tilbud som det offentlig etter hvert tar over.

Siden 100-års jubileet i 1996 har organisasjonen fått et tydeligere kvinneperspektiv. Kvinnehelsefondet ble opprettet for å sikre mer kunnskap gjennom forskning om kvinners helse og livsvilkår. Over hele landet har lokalforeningene aktiviteter for blant annet sårbare kvinner,

TRENGER JEG BALLER FOR Å BLI FORSKET PÅ?

Støtt forskning på kvinners helse!
Bli støttemedlem i dag!

Likestilling i 2021 handler om kvinners helse

INGEN VIL HA EN KAKTUS I SKJEDEN

Støtt forskning på kvinners helse
Bli medlem nå.

Likestilling i 2021 handler om kvinners helse

SKAL KRONISKE SMERTER STYRE LIVET?

Støtt forskning på kvinners helse
Bli medlem nå.

Likestilling i 2021 handler om kvinners helse

kvinner med kort botid i Norge, og kvinner som er utsatt for vold i nære relasjoner.

Kampen for likeverdige helsetjenester var også den røde tråden gjennom hele jubileumsåret. Til tross for at kvinner utgjør halve befolkningen, er det fortsatt manglende kunnskap om sykdommer og lidelser som rammer kvinner, og dårligere helsetilbud for kvinner med sykdommer som rammer både kvinner og menn. Mange av disse er fortsatt tabubelagte, og har manglende behandlingstilbud som endometriose, lipødem og vulvalidelser.

I 2021 har vi jobbet strategisk og politisk for å sikre gjennomslag for saker som er viktige for kvinners helse og livsvilkår, som økte offentlige midler til kvinnehelseforskning, og bedre behandlingstilbud for spesielt sårbare kvinner. Etter intens politisk påvirkning over flere år, nedsatte regjeringen et offentlig utvalg for å sikre mer kunnskap

om kvinners helse i 2021, og vi har bidratt aktivt som en del av utvalget. Dette er viktig for å dokumentere, og sikre felles enighet om de utfordringene og tiltakene som må til for å sikre likeverdige helsetjenester. Vi ble også oppnevnt i en arbeidsgruppe som skal komme med behandlingstiltak overfor pasienter med endometriose og adenomyose, og som skal lanseres i 2022.

Vi gjennomførte en nasjonal jubileumskampanje med ambassadører som Else Kåss Furuseth, Ellen Arnstad og Iselin Shumba, med tydelige budskap som «Trenger jeg baller for å bli forsket på?», og «Vi løser ikke kvinneplager ved å forske på menn». Målet var å få flere til å se urettferdigheten innen helse, og engasjere seg for å utjevne forskjellene. Budskapet vårt nådde frem, og 2021 ble året da «alle» ville snakke om viktigheten av å få mer kunnskap om, og bedre behandlingstilbudet for kvinner. Politikere, nasjonale aviser, og enkeltmennesker tok kontakt med oss for å høre om utfordringene. Aldri før har det vært så mange artikler om manglende satsning på kvinnehelse, og urettferdigheten det innebærer. Med den nye regjeringen var det første gang en regjeringsplattform satte kvinnehelse som et eget kapittel. Det viser at vår innsats med å sette kvinnehelse på agendaen nytter.

Historisk forskningstildeling

Sanitetskvinnene bidro med en historisk tildeling på 25 millioner kroner for å sikre forskningsmidler på viktige

områder innen kvinnehelse i 2021. Det at vi vet for lite om kvinners helse, skaper igjen begrenset kunnskap hos helsepersonell i møte med pasientens behov. Det kan føre til at kvinner ikke får riktig diagnose og behandling. Et eksempel er hjerte- og karsykdommer, som er den hyppigste dødsårsaken for kvinner. Ved Universitetet i Bergen sitt senter for kvinnehjerteforskning er det bevilget tre forskningsløp på kvinnehjertet.

Digitale satsninger i 2021

Sanitetskvinnene har alltid vært opptatt av mors og barns helse siden foreningen i 1914 stod for opprettelsen av helsestasjonene i Norge. I 1970 overtok det offentlige ansvaret for oppfølging og utvikling av tilbudet for svangerskap og barseltid, og helsestasjoner ble en lovpålagt kommunal tjeneste. I jubileumsåret lanserte N.K.S. nettserien **Svanger** som er et samtaleprogram basert på ny forskning på helse i svangerskap og barsel.

Podcastserien **Rosa Resept** setter søkelyset på tabu-belagte og underprioriterte kvinnesykdommer som adenomyose, vulvodyni, spiseforstyrrelser og fibromyalgi.

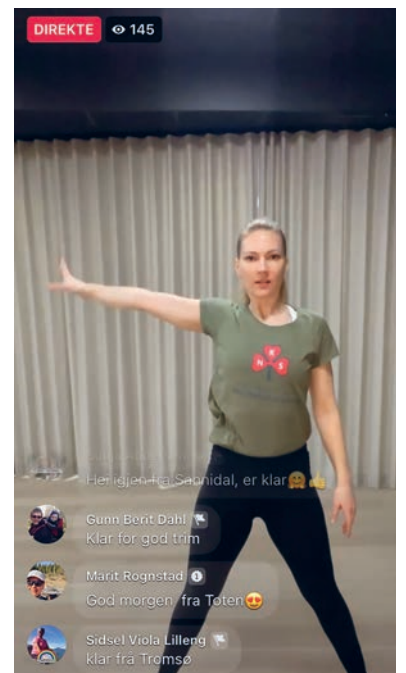
For å motivere til fysisk aktivitet, og tilgjengeliggjøre muligheten til aktivitet i egen stue, har vi arrangert digital trim, og kulturopplevelser gjennom Facebooksiden **Fellesskap for seniorer**.

I Podcastserien Rosa Resept inviterte vi ulike fagpersoner til å snakke om underprioriterte sykdommer.

Svanger er en nettserie basert på ny forskning på helse i svangerskap og barsel.

Opp mot 200 eldre deltok hver gang på den digitale trimmen via mobil, PC eller nettbrett hjemme fra egen stue.

Kløverstafettens ferd gikk høyt og lavt. Her er Hege Renee Åsand og Cecile Løkke Hansen på en fjelltopp i Hammerfest.

Kløverstafetten

For å fremme mosjon og sosialt felleskap, ble det arrangert en landsdekkende stafett som en del av jubileumsfeiringen. Kløverstafetten fikk en noe begrenset start med strenge smittevernsrestriksjoner, men tok seg kraftig opp igjen, og ble akkurat slik det var tenkt; en folkefest som

forflyttet seg gjennom landet fra sør til nord. 270 lokalforeninger deltok, og kreativiteten var stor. I tillegg til å gå, ble mange kreative fremkomstmidler tatt i bruk, som redningskøyte, Hurtigruta, hest, hund, veteranbil og svømming.

Stafettinnen ankom Tromsø med Hurtigruta, fraktet av Sanitetskvinner fra Grasmyr sanitetsforening. Til stede på stafettinnens siste post var også organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland.

På generasjonsfestivalen fikk også barna øve seg på førstehjelp.

Både besteforeldre og barnebarn koste seg med en felles generasjonsfestival med aktiviteter for store og små.

Generasjonsmøter

Som en jubileumsmarkering ble det arrangert fire generasjonsfestivaler i Bodø, Trondheim, Stavanger og Drammen. Med gode minner fra «gamle dager»,

førstehjelpsopplæring, musikk og show for barna, ble dette fine dager for hele storfamilien. Mange ble kjent med hva organisasjonen har betydd for samfunnet i 125 år.

NRK Super bussen tok også turen innom generasjonsfestivalen for å feire vårt jubileum, og det var både BlimE sang og dans, og koselig møte med Fantorangen.

Foto: Foto: Helge Brekke

Fra utdelingen av Bergesenprisen (f.v) Marit Bjørnstad, N.K.S., generalsekretær i N.K.S. Grete Herlofson, daglig leder i Bergesenstiftelsen Karianne Bjellås Gilje, organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland og styreleder i Bergesenstiftelsen Per Conradi Andersen fra prisutdelingen på Vega Scene.

Prisdryss

Sanitetskvinnenes innsats i 2021 ble anerkjent med to prestisjefylte priser, Bergesenprisen og Frivillighetsprisen.

Bergesensprisen deles hvert år ut av Bergesenstiftelsen, og er en av Norges største allmenntilgjenge priser. Juryen la vekt på at Sanitetskvinnene i hele 125 år har vært en sentral humanitær aktør i Norge med et sterkt samfunnsengasjement. Arbeidet for folkehelsen under koronapandemien ble særlig fremhevet, i tillegg til innsatsen i vaksineprogrammet i landets kommuner. Prisen inkluderte et beløp på to millioner kroner til arbeidet.

På Frivillighetens dag 5. desember ble våre Omsorgsberedskapsgrupper tildelt Frivillighetsprisen 2021 for bidraget med de lokale vaksinasjonsprogrammene. Denne deles ut av Frivillighet Norge, og i juryens begrunnelse stod det: *Samfunnsberedskap er ikke bare de som tar på seg refleksvesten og går manngard. Det er også de som koker kaffe, og sørger for at det finnes varme pledd.* I forbindelse med den høytidelige utdelingen ved kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen, deltok Anita Hilstad og Anne Grete Flasnes fra Målselv som representanter for de mange frivillige.

Foto: Frivillighet Norge/CF. Salticath

Utdeling av Frivillighetsprisen 2021 gikk til Sanitetskvinnene for innsatsen i den lokale vaksinasjonen. Tilstede var (f.v) Oslos ordfører Marianne Borgen, generalsekretær i N.K.S. Grete Herlofson, kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen, som representanter for de frivillige var Anita Hilstad og Anne Grete Flasnes fra Målselv sanitetsforening, og nyløst organisasjonsleder Marit Bjørnstad.

Arbeidsområdene

Engasjerte unge fra en av våre Rød knapp - Stopp vold mot kvinner kampanjer.

Vold mot kvinner

Vold i nære relasjoner er et omfattende samfunns- og helseproblem, med alvorlige konsekvenser for utsatte og pårørende. Man kan utsettes for vold uavhengig av kjønn, men det er kvinner som i all hovedsak utsettes for den grove og gjentakende volden, og for seksualisert vold. Vold i nære relasjoner er én av vår tids største hinder for likestilling, og derfor en viktig sak for Sanitetskvinnene.

Sanitetskvinnene har aktiviteten **Ressursvenn**, hvor en frivillig kobles med en voldsutsatt kvinne i den sårbare fasen når hun skal etablere et nytt liv uten voldsutøver, etter opphold på, eller annen bistand fra krisesenter. Tiltaket gir et tilbud til dem som ikke vil få tilbud fra kommunale tjenester om bistand, og som har behov for å utvide sitt sosiale nettverk. Aktiviteten hadde 19 nye koblinger i 2021, og det ble gjennomført fem kurs for totalt 37 nye frivillige. Det jobbes politisk med å sette vold mot kvinner på agendaen, og for å sikre Ressursvenn finansiering over statsbudsjettet.

I 2021 har N.K.S. utviklet et fysisk og et digitalt **kurs om æresrelatert vold og negativ sosial kontroll**. Kursene har til hensikt å spre kunnskap om tematikken og tilknyttede utfordringer, oppfordre til å være aktive deltagere i

samtaler om tematikken, og spre kjennskap om det profesjonelle hjelpeapparatet.

Sanitetskvinnene er en del av alliansen **Rød knapp – Stopp vold mot kvinner** som mobiliserer til nulltoleranse for vold. I 2021 arrangerte alliansen utdeling av røde knapper, hadde arrangement på Arendalsuka, og sin årlige konferanse 25. november. Som en del av 16-dagerskampanjen deltok N.K.S. på appell og andre arrangementer, og arrangerte webinarer «Hvem er voldsutøveren». Med det rettet vi oppmerksomheten mot utøveren i et voldsforebyggende arbeid, fordi vi må ha kunnskap om, og et hjelpetilbud for den som utøver, for å forebygge vold.

Sanitetskvinnene jobber for at Norges straffelov endres, slik at den fastslår at seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. Dette arbeidet gjøres gjennom vår rolle i **Samtykkealliansen**, som ble initiert av oss, og flere andre organisasjoner. Høsten 2021 ble det klart at den nye regjeringen går inn for å få vedtatt en samtykkelov i Norge.

I 2011 bidro N.K.S. til stiftelsen av en søsterorganisasjon i Etiopia, **Women's Health Association of Ethiopia** (WHAE), og siden den gang har våre lokal- og fylkesforeninger vært faddere for etiopiske lokalforeninger.

2021 var et ekstra utfordrende år for WHAE, som på imponerende vis opprettholdt sine kvinnehelseaktiviteter, til tross for pandemi og borgerkrig. WHAE finansieres av en rammeavtale med Norad gjennom FOKUS, i tillegg til fadderavtaler med våre lokalforeninger. Selv om vi ikke

fikk møtt hverandre fysisk i 2021, ble den gode kontakten med WHAE-sekretariatet opprettholdt gjennom digitale møter. Et økt fokus på SRHR-arbeid rettet mot unge jenter, og aktiv involvering av menn i å fremme kvinnehelse og likestilling, var viktige fokusområder for WHAE i 2021.

Aktiviteter på asylmottak.

Integrering

Innvandrede kvinner som gruppe har lavest sysselsetting, inntekt og utdanning, og er mer utsatt for å leve i vedvarende lavinntekt. Dårligere helse er en av årsakene til dette. På overordnet nivå har innvandrede kvinner i Norge dårligere helse enn den øvrige befolkningen, vet mindre om helsesystemet i Norge, egne helserettigheter og sammenheng mellom symptomer og sykdom i norsk kontekst. Dette er årsakene til at Sanitetskvinnene fokuserer på helse i integreringsarbeidet. Vi jobber med innvandrede kvinner gjennom å gi informasjon, opplyse om rettigheter, og skape tillit til helsevesenet og offentlige myndigheter. Vi tilbyr **Språkvenn**, som er lavterskel møteplasser der kvinner lærer norsk samtidig som de er i aktivitet utenfor hjemmet, i tillegg til at de utvider sitt sosiale nettverk.

I løpet av 2021 har våre frivillige blitt tilbudt nyopprettet **e-læringskurs**, en egen frivilligsamling, og et inspirasjonswebinar. I tillegg har det vært en egen digital satsning for å øke kjennskapen til helserelaterte nettsider, og for lettere å kunne holde kontakten med hverandre i perioder med nedstengning. Det å tilby helt grunnleggende datakurs for denne målgruppen har vist seg å være veldig nyttig.

Å bo på asylmottak over lengre tid kan være utfordrende når fremtiden er usikker og uavklart. Opplevelser med relasjonsbygging og språktrening skaper et trygt forhold mellom lokalbefolkningen, og familier som bor på mottak. I 2021 har våre frivillige arrangert sosiale og meningsfulle **aktiviteter på mottak** for kvinner. Målet med aktivitetene er å bidra til å motvirke ensomhet og isolasjon, i tillegg til å bidra til glede og økt deltakelse i nærmiljøet. Som en

Abir Mohammed Saed og Asmaa Krenbeh har begge gått på kurs for å starte Motherhood-gruppe i Drammen sanitetsforening. Her sammen med Marit Bjørnstad i N.K.S.

følge av krisen i Afghanistan ble det opprettet flere nye mottak på svært kort tid.

Gjennom 2021 har våre **helseambassadører** delt kvalitetssikret helseinformasjon på eget morsmål gjennom oppsøkende arbeid. Flerspråklige frivillige bidrar på denne måten til at flere innvandrere kan ta informerte valg for seg, og sin families helse. Våre helseambassadører har formidlet viktig kunnskap om covid-19 på 15 forskjellige språk.

Enkelte grupper innvandrede kvinner har høyere risiko for alvorlige komplikasjoner under fødselen, får mindre smertelindring under fødsel, har høyere risiko for dødfødsel, og er overrepresentert blant dem med barseldepresjon. Derfor driver Sanitetskvinnene tiltaket **Flerkulturell doula**. En flerkulturell doula er en kvinne med minoritetsbakgrunn som gir emosjonell og praktisk støtte til sårbare innvandrerkvinner før, under og etter fødsel. 80 kvinner på mer enn 18 språk har deltatt på kurs for å bli flerkulturell doula. De tilbyr støtte til kvinner som har fødeplass på Oslo universitetssykehus, Akershus universitetssykehus, Vestre Viken, St. Olavs hospital, Helse Bergen, Helse Stavanger og Sørlandet sykehus. I 2021 har vi drevet omfattende politisk påvirkningsarbeid for å sikre bærekraftig finansiering over statsbudsjettet. Vi har hatt møter med representanter fra nesten alle politiske partier, og det er bred enighet om at det er et godt tiltak som må bevares.

For en del innvandrerkvinner er barselgrupper lite kjent, og få deltar. Språket trekkes fram som en viktig årsak. Dette kan føre til at en del innvandrerkvinner blir ensomme og isolerte. Når vi vet at enkelte grupper innvandrerkvinner er spesielt utsatt for å utvikle barseldepresjon, er dette svært uheldig. Begge faktorene ble forsterket av pandemien og smitteverntiltakene. Grunnet pandemien var det svært vanskelig å gjennomføre **barseltreff** på tvers i 2021.

Mange innvandrede foreldre i Norge savner et større fellesskap å lene seg på i oppdragelsen, og mange kvinner er usikre på hvordan de skal utøve morsrollen her. Derfor driver vi tiltaket **Motherhood** –mor i nytt land, som er lavterskel, temabaserte program for innvandrede mødre om å oppdra barn i Norge. Grupper på 6-8 mødre møtes minst åtte ganger i faste samtalegrupper, og snakker om flyttestress, det å oppdra barn i en kultur man ikke er vokst opp i selv, og foreldrerollen i møte med norsk barnehage, skole, hjelpeapparat og helsesystem.

Høsten 2021 ble Motherhood-gruppelederkurs avholdt for første gang – utsatt ett år på grunn av pandemien. Totalt ble 27 frivillige, med tilknytning til åtte ulike foreninger kurset. To grupper ble igangsatt før årsskiftet.

Juleservering på Sisterhood treff.

Barn og unge

Antall barn som vokser opp i en familie med vedvarende lavinntekt har økt jevnt siden 2011 (SSB 2019). Selv om det er satt inn mange politiske tiltak og strategier, klarer vi ikke å snu den negative trenden. Ifølge tall fra SSB vokser 1 15 000 barn opp i en lavinntektsfamilie. Enslige forsørgere, og familier med svak yrkestilknytning, er mest sårbare for vedvarende lavinntekt. Svak familieøkonomi kan ha en negativ innvirkning på barns psykiske helse på flere måter. Undersøkelser viser at barn som vokser opp i lavinntektsfamilier har større risiko for skolefravall, kriminalitet, samt fysisk og psykisk uhelse i et livsløpsperspektiv. Barn i familier med svak økonomi deltar sjeldnere på aktiviteter enn andre barn, har færre materielle goder, og større risiko for helseproblemer enn andre barn. Trangboddhet og boforhold som er utilfredsstillende, påvirker også barnas hverdag og framtidsutsikter.

Sanitetskvinnene jobber for å sikre at alle barn og unge får delta på gratis lavterskel møteplasser eller aktiviteter, uavhengig av familiens økonomi. Mange lokalforeninger har på kreative måter klart å opprettholde sine faste aktiviteter som **Lesevenn**, **Dig In** og **Sisterhood** rettet mot barn og unge, også under pandemien. Men koronaen har også ført til at smittevern har påvirket dette i ulik grad lokalt.

Gjennom pilotprosjektet **Noe å glede seg til**, har barn i spesielt sårbare livssituasjoner fått delta på alternative ferier og fritidsaktiviteter i regi av Sanitetskvinnene over hele landet. Lokalforeningene har samarbeidet tett med lokale aktører for å rekruttere barn og unge. Både barn på asylmottak, krisesentre og barnevernsinstitusjoner, har blitt invitert med på gratis turer og aktiviteter sammen med sine foreldre.

I 2021 mottok Sanitetskvinnene økt støtte fra Egmont Fonden, som førte til at over 1000 barn fikk støtte til fritidsaktiviteter, klær og utstyr, og julefeiring. Tiltaket **En håndsrekning** bidrar til at barn og unge, som lever i familier med vedvarende lav inntekt, får mulighet til å delta på lik linje med andre barn.

Siden 2008 har Sanitetskvinnene hatt **Min Dag i Dag**, som gir barn som lever i en vanskelig hverdag, en mulighet til å bli sett, og få en helt egen drømmedag. Denne store dagen kan handle om noe så viktig og naturlig som å få feire bursdagen sin, få drømmer oppfylt gjennom å møte en kjendis, et idol eller en helt spesiell person, eller å få virkeliggjort en annen type drømmedag.

Flere eldre kunne endelig samle seg rundt et godt selskapsmåltid da Fjorden sanitetsforening inviterte til fest med Kanskje kommer kongen. Her deltok også generalsekretær Grete Herlofson.

Eldre

Vi er blitt en mindre aktiv befolkning. Fysisk inaktivitet øker risiko for både aldersdiabetes, hjertesykdom og den totale dødeligheten. Regelmessig fysisk aktivitet utvikler og vedlikeholder den enkeltes funksjonsdyktighet, og bidrar til at blant annet eldre kan være selvhjulpne lenger.

For at eldre skal få mulighet til aktivitet i nærmiljøet, og for å forebygge ensomhet, har lokalforeningene landet rundt aktiviteter som sosiale fellesskap, mosjon og ernæring.

Over hele landet kan eldre delta på **Kløvertur**, som tilpasses deltakere. Det kan være en rusletur i nærområdet, rullatortur, natursti eller en trimtur. Kløvertur kan passe for alle, kvinner, menn, unge, voksne, eldre - eldre som bor hjemme, på bo- / servicesenter eller sykehjem. Aktiviteten har skapt en sosial møteplass for mange under pandemien, spesielt den tiden da det var vanskelig å gjennomføre andre aktiviteter innendørs.

Siden god mat og måltider har betydning for helse og trivsel, har lokalforeninger flere steder i landet arrangert måltidstreffpunkt for eldre hjemmeboende gjennom prosjektet **Kanskje kommer kongen?** Hensikten er å skape glede over god mat, og knytte vennskap over spisebordet. Pandemien la en demper på aktiviteten også i 2021, men vi håper at 2022 blir året hvor mange eldre

hjemmeboende igjen kan treffes, spise et godt måltid, og bli vartet opp med like stor verdiget som en konge ville blitt.

Sanitetskvinnene har gjennom hele pandemien tilbudt **Fellesskap for seniorer**, som er et digitalt aktivitets-tilbud på Facebook. Her finner man ulike aktiviteter man kan delta på via internett, på mobiltelefon eller datamaskin. Det er gratis å være med, og man kan gjerne være flere sammen for fellestrening. Hver tirsdag og torsdag klokken 10.00, har det vært opptil 200 deltakere som trener samtidig fra egen stue. Dette har vært et viktig fellesskap for mange i en tid der pandemien fremdeles påvirket vår sosiale omgang.

Pårørende er en viktig ressurs både for den enkelte, og for samfunnet. Sanitetskvinnene er opptatt av pårørendes viktige verdi i samfunnet. I 2021 ble pilotprosjektet **Kløverkafé** gjennomført på Bryne, Hvaler, Åsnes og Drammen Sanitetsforening. Konseptet har vært å arrangere en møteplass/temakafé for pårørende til eldre med ulike temaer, blant annet rollen som pårørende, og hvordan ivareta den? En viktig suksessfaktor i prosjektet var å forankre tilbudet administrativt og politisk i kommunen, og der det lyktes å nå fram til politisk og administrativ ledelse, gav kommunen uttrykk for at de hadde fått en gavepakke. Tilbakemeldinger fra deltagere er at det er behov for et slikt tilbud. Om det blir en videreføring av Kløverkafé vurderes i løpet av første kvartal 2022.

Pandemien har vært utfordrende, og har særlig gått ut over de mest sårbare blant oss. For å gjøre hverdagen litt lysere har vi, sammen med Orkla, delt ut 13 500 nett med til sammen 200 000 produkter siden oppstarten i mai 2020.

Omsorgsberedskap

Etter et år med pandemi og stor innsats fra Omsorgsberedskapsgruppene, var det i jubileumsåret 2021 at vår beredskapsinnsats virkelig ble satt på kartet. Året ble innledet på verst tenkelige vis, med jordskredet i Gjerdrum 30. desember 2020. 50 frivillige fra omsorgsberedskapsgruppa var i aktivitet i ti dager. De ordnet mat og drikke til hjelpemannskapene, og viste omsorg for dem som var berørt. Innsatsen som ble utført disse dagene har i ettertiden fått behørig omtale i mediene.

I januar 2021 gikk startskuddet for **massevaksineringsen** mot covid-19. Det ble tidlig klart at kommunene ikke kunne gjennomføre massevaksineringsen med egne ansatte, og frivillige ble en uvurderlig ressurs. Sanitetsforeninger og omsorgsberedskapsgrupper meldte seg raskt til innsats. Det var allsidige oppgaver som registrering, smittevern, logistikk, observasjon og henting, og kjøring av eldre til vaksinesenter. Mange eldre hadde vært isolert i lang tid, og hadde stort behov for en sosial stund, dermed hadde hjelpen også en sosial dimensjon.

«Jeg vil takke på vegne av oss alle sammen, pandemien ville vært mye tyngre uten deres frivillige innsats.»

Helseminister Ingvild Kjerkol

Frivillige vaksinevakter på jobb.

På standen til Sammen redder vi liv.

Brannslukningsøvelse på trygghetstreff.

I noen kommuner har omsorgsberedskapsgruppene bidratt i vaksineringsarbeid syv dager i uken, med flere vaktlag per dag, mens i mindre kommuner har det vært 1-2 dager i uka. Sanitetskvinnene har lagt ned over 200 000 frivilligtimer, bare i forbindelse med vaksineringsen.

Sanitetskvinner med helsefaglig bakgrunn har også bistått i selve vaksineringsen, i tillegg til på teststasjoner. Da vi fikk hurtigtester for hjemmebruk, hjalp mange med ompakking og utdeling.

Tilbakemeldinger fra kommunene er at vaksineringsen ikke kunne vært gjennomført uten frivillige, og ordfører i Sarpsborg uttalte «Jeg skjønner ikke hvordan andre kommuner kan greie seg uten Sanitetskvinner».

Sanitetskvinnene har i flere år vært med på **Sammen redder vi liv** – førstehjelp for eldre. Mange organisasjoner er med i dugnaden, og vi har fått en viktig oppgave med å nå ut til eldre. Vi gir kurs og opplæring til førstehjelpsressurser, som skal lære bort viktigheten av å gjenkjenne symptom på alvorlig sykdom, og å varsle 113. Pandemien har lagt noen begrensninger på fysisk opplæring, men gjenoppfriskningskurs for førstehjelpsressurser er påbegynt.

I 2021 engasjerte Sanitetskvinnene seg i arbeidet for å forebygge brann i risikoutsatte grupper. Eldre har fire til

fem ganger høyere risiko for å omkomme i brann, sammenlignet med resten av befolkningen. I samarbeid med Nedre Romerike Brann- og redningsetat, har Sanitetskvinnene utviklet **Trygghetstreff**, hvor risikoutsatte grupper inviteres til sosiale sammenkomster med fokus på brannsikkerhet. På treffene er det servering, underholdning, presentasjon og samtale om brannsikkerhet. Det deles også ut brannsikkerhetsutstyr, og det er praktiske øvelser for gjestene.

Trygg Sammen er en opplæringspakke som omhandler brannsikkerhet, trafikksikkerhet, førstehjelp og hygiene, og er rettet mot personer med begrensede norskkunnskaper. Kunnskap kan redde liv, og kunnskap om hva du skal gjøre i krisesituasjoner er ferskvare. Derfor arbeider Sanitetskvinnene for at flere får tilgang til opplæringspakken, både krisesenter, asylmottak og norskopplæring.

Pandemien har vært utfordrende, og særlig gått ut over de mest sårbare. Sammen med **Orkla** har vi siden mai 2020 hatt et utstrakt samarbeid for å gjøre livet litt lysere i koronadugnaden for isolerte eldre, sårbare barnefamilier og voldutsatte kvinner. Siden oppstart og frem til juni 2021, nådde vi ut til sårbare barnefamilier med 13 500 nett, med til sammen over 200 000 produkter. Samarbeidet har så langt ført til at over 6 000 barnefamilier har mottatt oppmerksomhet i form av mat og hygieneartikler.

Politikerdebatt på Arendalsuka med Hadia Tajik (Ap), Anne Grethe Erlandsen (H) og Kjersti Toppe (Sp).

Politisk påvirkningsarbeid

Året 2021 var Sanitetskvinnene en spesielt sterk stemme for kvinnehelse. Vi hadde også fokus på minoritetskvinner gjennom arbeidet med Flerkulturell doula.

I 2021 utarbeidet vi en politisk strategi for å systematisere Sanitetskvinnenes politiske arbeid. Gjennom denne strategien har vi klart å sette tydeligere mål, og prioritere utvalgte politiske saker i løpet av året. De ulike toppprioriterte sakene, kalt A-saker, bestemmes av landsstyret, og skal vurderes på nytt hvert år. I 2021 var våre A-saker forskning på kvinnehelse, sikre midler til Flerkulturell doula, og bedre tjenestetilbud på kvinnehelse, slik som nasjonalt kunnskap-, kompetanse- og behandlingssenter for alvorlig endometriose, og flere og bedre tilbud om vulvaklinikker.

Valgkamp og ny regjering

I forbindelse med stortingsvalget jobbet vi opp mot de ulike partiene med å spille inn forslag til partiprogrammene, og etter valget til regjeringsplattformen. I valgkampen skrev vi kronikker om kvinnehelse som ble sendt inn til lokalaviser i hvert fylke, og vi utfordret de ulike stortingspolitikere spesielt på kvinnehelse. På den måten satte vi i gang debatt om kvinnehelse over hele landet, og vi fikk mange svar, inkludert fra den nye helse- og omsorgsministeren, Ingvild Kjerkol. I etterkant av valget har det kommet mange henvendelser fra politikere som

ønsker å møte oss, for å bistå dem med å spise deres budskap rundt kvinnehelse og kvinnehelseforskning. I forbindelse med valget samarbeidet en rekke kvinneorganisasjoner om to rapporter som ble lagt frem på Arendalsuka. Den ene rapporten sammenlignet de ulike partienes program på likestillingssaker, som for eksempel om kvinnehelse. Det ble også skrevet en rapport om Solberg-regjeringens arbeid med likestilling de siste fire årene. Rapportene fikk mye oppmerksomhet og mediedekning, blant annet på Dagsnytt 18, og i flere landsdekkende aviser.

Sanitetskvinnene hadde et sterkt fokus på det likestillingspolitiske arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet. Vi har sendt skriftlige høringsinnspill til åtte relevante komiteer på Stortinget, og deltatt på fire budsjettføringer. I tillegg har vi sendt budsjettinnspill til flere av departementene, og aktuelle statsråder. I forkant av budsjettkonferansen i mars sendte vi innspill til flere av partiene, og aktuelle talspersoner for viktige områder innenfor kvinners rettigheter, livsvilkår og likestilling. Politisk påvirkningsarbeid rettet mot rammebetingelser for ideell vekst, og våre virksomheter ble ytterligere styrket.

Sanitetskvinnene ble invitert som gjest til Arendalsuka Jubileumsstudio. (f.v) Zelia Moss, Emma Lunden og generalsekretær Grete Herlofson.

Arrangement

FNs kvinnekommisjon (The Commission on the Status of Women- CSW)

Det nasjonale arbeidet utgjør majoriteten av vårt arbeid. Samtidig er den internasjonale delen av arbeidet vårt svært viktig. I 2021 ble FNs kvinnekongress (CSW) arrangert digitalt på grunn av pandemien. Vi holdt derfor et digitalt arrangement kalt *Vulvodynia and endometriosis: A Common and Under-Recognized Pain Disorder in Women*. Med oss hadde vi de fremste ekspertene på feltet fra Norge og Sverige, og det ble en god diskusjon med kvinner fra hele verden.

Arendalsuka

Under Arendalsuka 2021 hadde Norske Kvinners Sanitetsforening to arrangement i egen regi, i tillegg til at vi bidro som medarrangør på flere arrangement. Temaene på våre egne arrangement var: *Den store kvinnehelsedebatten, E-helse og forebygging av svangerskaps- og barseldepresjon*. Med oss hadde vi fagfolk og fremtredende politikere som Hadia Tajik (Ap), Kjersti Toppe (Sp), Anne- Grethe Erlandsen (H) og Guro Angell Gimse (H).

Sanitetskvinnene satte et stort fotavtrykk på Arendalsuka, og fikk kvinnehelse på den politiske agendaen. Av arrangement hvor vi var medarrangør kan vi trekke frem Samtykkealliansen sitt arrangement om samtykke-loven. Samtykkealliansen ble etablert i 2020, og er en allianse bestående av flere organisasjoner som Amnesty, Sex og Politikk og Kvinnefronten. Sanitetskvinnene er en sterk bidragsyter her med kunnskap og erfaringer gjennom vårt arbeid med *Ja betyr Ja*-kampanjen.

Høstarrangement

Sanitetskvinnene har tradisjon for et politisk arrangement på høsten. I 2021 ble temaet *Feminisme for fremtiden: Hvor skal vi?* Her fikk vi innlegg fra likestillingsminister Anette Trettebergstuen, og det ble holdt tre innlegg fra fagfolk om viktige aspekter innenfor likestilling, nemlig rettsikkerhet, arbeidsliv og helse. Deretter ble det debatt med representanter fra Arbeiderpartiet, Høyre, SV og Senterpartiet. Paneldebatten utfordret skillelinjene i norsk politikk på likestillingsfeltet, og stilte spørsmål om partienes ambisjoner etter valget.

Sanitetskvinnene som forskningsaktør

På Villa Sult arrangerte lege *Tori Flaaten Halvorsen* (t.v) og psykolog og N.K.S. doktorgradsstipendiat, *Bente Sommerfeldt* (t.h), i samarbeid med Sanitetskvinnene og med støtte fra Stiftelsen Dam, en uke der helsepersonell lærte mer om hvordan møte gravide med spiseforstyrrelser. – Jeg gjorde alle de praktiske mammaoppgavene, men var ikke emosjonelt påkoblet, fortalte *Hanne* (i midten) som delte sin historie til deltakerne.

Forskning og utvikling 2021

N.K.S. har vært forskningsaktør siden 1916. Forskningsstrategien «Kvinnehelse fra vugge til grav» 2019–2024, er førende ved utlysning og tildeling av midler. I 2020 ble de seks ulike fondene samlet i to fond: Kvinnehelsefondet og fondet for barn og unge. Årlig forvalter N.K.S. 20 - 25 millioner kroner på forskning med midler fra organisasjonen selv, og fra Stiftelsen Dam. Forskning på kvinnehelse skal bidra til at kvinner får et likeverdig helsetilbud, og like god behandling som menn. I 2021 var det et ekstra fokus på forskning som en fanesak under organisasjonens

125 års jubileum, og sentralstyret innvilget et historisk beløp til forskningsprosjekter. I 2021 var det også en spesiell satsning på kvinnehjertet med midler fra Bergen sanitetsforening, og en øvrig øremerket gave. Dette muliggjorde tre nye forskningsløp ved Senter for forskning på hjertesykdom hos kvinner, som ble etablert i 2021. En sanitetskrone til forskningen skal bety mest mulig for kvinner med sykdommer og lidelser som har stått bakerst i køen, de som ikke har blitt trodd, de som har skammet seg, som har lidd unødig, eller som har vært pårørende og mistet noen de var glad i.

Ekspertpanelet 2021:

- Professor dr.med. **Berit Schei**, NTNU/St. Olav Hospital (kvinnehelse, vold og gynekologi)
- Professor i farmasi **Natasa Skalko-Basnet**, Institutt for farmasi, UiT (farmasi, basalmedisin, nanoteknologi og medisin)
- Professor **Jorunn Sundgot-Borgen**, Norges Idrettshøgskole (fysisk aktivitet, spiseforstyrrelser, kroppspress og helse)
- Professor dr.med. **Anne Spurkland**, Institutt for medisinske basalfag, UiO (molekylær immunologi, grunnforskning, autoimmune sykdommer)
- Professor **Hedvig M. Nordeng**, farmasøytisk institutt, UiO, (Legemiddelbruk og sikkerhet blant gravide, ammende og små barn, kvinnehelse)
- Revmatolog og gjesteforsker **Ivana Hollan**, Revmatismesykehuset, Lillehammer, (reumatologi, hjerte-kar)
- Professor i jordmorfag **Mirjam Lukasse**, Oslo Met (jordmorfag, føde/barsel, kvinnehelse)
- Professor **Åshild Slettebø**, Universitetet i Agder (etikk, sykepleie og helsevitenskap, eldre)
- Fhv. dekan, ph.d. i sykepleievitenskap **Inger Margrethe Holter** (sykepleie, etikk, brukerfokus, eldre kvinners helse)
- **Anne Grete Semb**, seniorforsker, kardiolog, Diakonhjemmet sykehus (hjerte/kar, reumatologi)
- Professor **Marite Rygg**, NTNU (pediatri, klinisk barnerevmatologi og epidemiologiske, kliniske og eksperimentelle studier på kronisk uspesifikk smerte hos ungdom)
- Professor **Signe Flottorp**, Folkehelseinstituttet, (ME, allmenn – og samfunnsmedisin)
- Professor **Anne-Marit Mengshoel**, Oslo Met (Tilfriskning/bedring og sykdomshåndtering, tretthet og smerte, fibromyalgi)
- Professor **Nina Øverby**, UiA (hvordan mat og ernæring er relatert til helse i barneår, godt kosthold og folkehelse)
- Professor **Anne Cathrine Staff**, UiO, forskningsleder Kvinneklinikken OUS (Kvinnehelse, gynekologi, fødselshjelp, basalmedisin, morkakefunksjon)
- **Kari Anne R. Vrabel**, phd leder Forskningsinstitutt v/Modum Bad, Psykologspesialist / Førsteamanuensis II UiO. (psykologi, vold/overgrep, spiseforstyrrelser, psykisk helse)
- **Mette-Elise Estensen**, ph.d., Overlege, Kardiologisk avdeling, Rikshospitalet, OUS. (kardiologi, hjerte/kar, kvinnehjertet)
- Professor **Kjell Å. Salvesen**, Institutt for klinisk og molekylær medisin NTNU (fostermedisin, spedbarn, nyfødte medisin, barn, føde/barsel, kvinnehelse, gynekologi og basalmedisin)
- Professor **Øyvind Molberg**, UiO, OUS (reumatologi, autoimmune sykdommer).

Tildeling for 2021

Kvinnehelse

Kvinnehjertet

Forstørret venstre forkammer hos eldre kvinner – betydning av vektøkning og inflammasjon i voksen alder.

Søker: **Annabel Eide Ohldieck**, Overlege ved hjerteavdelingen på Haukeland universitetssjukehus med hovedveileder professor Eva Gerds.

Komplikasjoner knyttet til Svangerskap og fødsel hos kvinner med medfødt hjertesykdom.

Søker: ph.d. til **Marit Gulbrandsen Sandberg**, LIS lege ved Kvinneklinikken på Haukeland Universitetssjukehus Hovedveileder: **Elisabeth Leirgul**, ph.d., Hjerteravdelingen Haukeland.

Ernæring og utvikling av svangerskapshypertensjon og kronisk hypertensjon.

Søker: post.doc til **Teresa Risan Haugsjerd**, Institutt for global helse og samfunnsmedisin, UiB, Hovedveileder **Grethe Tell**.

Kreft

Bedre personilpasset behandling av vulvakreft.

Søker: Professor **Line Bjørge**, UiB. ph.d. til farmasøyt **Rammah Mustafa**, UiB.

Revmatisme

Kardiovaskulær sykdom ved autoimmune artritt.

Et fjerde år til ph.d.-stipendiat **Thao Nguyen** ved Revmatismesykehuset på Lillehammer.

Psykisk helse

Vekten av skam. Utvikling og evaluering av behandlings-tilbud i spesialisthelsetjenesten for kvinner med spiseforstyrrelser og fedme.

Søker: Ph.d. stipend til spesialfysioterapeut **Kjersti Agnes Hognes Berg**, DPS Stjørdal.

Kvinner med vulvodyni – parforhold og møte med helse-tjenestene. Søker: Ph.d. til psykolog **Linn Myrtveit**, Oslo MET.

Reproduktiv helse

Det store kjønnsgapet i idrettsmedisinsk forskning – graviditet, helse, trening og morsrollen blant eliteutøvere. Søker: professorene **Kari Bø** og **Lene Haakstad**, NIH for **Emilie H. Dalhaug**, master i idrettsvitenskap.

Å prospektivt validere. Adenomyosekalkulatoren. Søker: Post.doc **Tina Tellum**, OUS for lege **Marianne Omtvedt**.

Barn og Unge

Barn som pårørende spesifikk intervensjon for søsken til barn med kronisk funksjonsnedsettelse. Søker: Professor **Krister Fjermestad**. Psykologisk Institutt, UiO for ukjent ph.d.-kandidat.

Kroppsbilde og familier med overvekt. Søker: Ph.d.-stipend til **Tove Drilen**, ernæringsfysiolog, Trondheim kommune.

Disputaser 2021

Egne fond

Eli Anne Myrvoll Blomkvist

Fra Fakultet for helse- og idrettsvitenskap ved Universitetet i Agder disputerte Eli Anne Myrvoll Blomkvist for for ph.d.-graden med avhandlingen «*Barns matmot 2.0. Diet, development, and food neophobia in early years. How to promote healthy diets in a kindergarden setting*» 25.08.2021.

Stiftelsen Dam

Kathrine Staats

Fra Universitetet i Bergen disputerte Katrine Staats for ph.d.-graden med avhandlingen «*Dying with dignity – Dignity-preserving care for older women living with incurable cancer at home*». 08.12.2021

Kvinnehelseforskningsprisen 2021 gikk til professor Jorunn Sundgot Borgen ved Norges idrettshøgskole. Prisen overrekkes i august 2022. Her fra utdelingen av Kvinnehelseforskningsprisen i 2020, som da gikk til professor Emeritus Monika Østensen og professor i revmatologi Marianne Wallenius (t.h).

Kvinnehelseforskningspris 2021

Sentralstyret vedtok 12. mai å tildele N.K.S. sin kvinnehelseforskningspris 2021 pålydende kr. 100 000 til professor Jorunn Sundgot Borgen, Norges idrettshøgskole. Prisen overrekkes august 2022.

Ny rapport lansert

I forbindelse med 125-års jubileet ønsket N.K.S. å dokumentere og synliggjøre effekten av forskningsstøtten de siste ti årene. Rapporten, som er laget av analysebyrået Damvad, er et bidrag til dette arbeidet. I rapportens første del ble resultatene knyttet til stipendiatenes karrierevei, og hvilken effekt støtten har hatt på deres forskningsfelt. Ved å se på hva stipendiatene gjorde etter sine ph.d. og postdoktorstudier, kan man si noe om hvilken betydning støtten har hatt for stipendiatene, og utviklingen innen fagfeltet. Det ble blant annet undersøkt om de har fortsatt å forske på samme tema som N.K.S. i utgangspunktet ga støtte til. Rapportens andre del ser på ringvirkningene av forskningsstøtten, blant annet på om det har kommet flere prosjekter på fagområdet, og om midlene har bidratt til nye forskningsgrupper og

forskningsmiljøer. Her er det også sett på stipendiatenes nasjonale og internasjonale samarbeid.

Rapportens tredje del tar for seg forskningens nytteverdi for samfunnet, pasienter, kvinner og barn. Her er det undersøkt sammenhengen mellom forskning støttet av N.K.S., og hvor forskningen er nevnt i relasjon til relevante nasjonale og internasjonale kliniske retningslinjer. Etter- som flere av forskerne jobber klinisk, kunne man også undersøke hvordan forskningen er anvendt i praksis, og ført til forbedret behandlingstilbud. Rapporten inkluderer fem casestudier som gir en mer nyansert, kvalitativ, og bredere forståelse av forskningens samfunnsnytte ved å dokumentere enkelte resultater. Disse gir innblikk i fem unike N.K.S.-støttede prosjekter som har bidratt til å tette kunnskapshull, og fått betydning for stipendiaten, deres institusjon, pasienter og forskningsfeltet.

Forskningsformidling

Formidling av forskning skjer nesten daglig i N.K.S., enten via sosiale medier, foredrag eksternt fra sekretariatet og forskere. Det ble lagt spesiell vekt på forskningsformidling knyttet til føde/barseltematikk i form av en nettserie med ti samtaler med forskere, i tillegg til en samtale med fastlege, om helse i svangerskap og barseltid. Det skulle være en gave til kommende og nybakte mødre og partnere i jubileumsåret. Serien fikk navnet Svanger, og ble lansert 8. mars. Nytt av året var også podkasten Rosa Resept, som er en podkast om kvinnehelseforskning. Podkasten er støttet av Stiftelsen Dam, og tre av episodene ble spilt inn i 2021. En handlet om vulvodyni, en om adenomyose og en om spiseforstyrrelser. Hver episode består av en samtale mellom forsker, pasient og programleder.

Svanger – en nettserie med Silje Norendal, Zeld Ekiz, Harald Eia og Sandra Lyng.

Ideell aktør

Sanitetskvinnene som ideell aktør – fra vugge til grav

Lokal- og fylkesforeninger eier virksomheter innenfor helse- og sosialfeltet. Det spenner fra barnevern, revmatisme, rehabilitering og habilitering, rus, alderspsykiatri til barnehager, seniorsentre og varmtvannsbasseng. Disse driftes gjennom avtaler enten med de regionale helseforetakene, eller kommunene.

Å være en profesjonell eier i en regulert helse og omsorgssektor fordrer kompetanse og innovasjon. Landsstyrets anbefaling for godt eierskap og eiendomsforvaltning legger føringer for driften. Det er i 2021 utviklet og tilbudt kurs og veiledning for å sikre kompetanseutvikling innenfor strategi og styrearbeid, herunder det å være arbeidsgiver. Sekretariatet gir fortløpende bistand til enkeltforeninger og virksomheter innenfor områder som skatt, utleie og kontrakt, styreansvar, omdanning av virksomhet osv. Det ble arrangert en digital konferanse for virksomhetene i 2021, med tema-tikk innenfor innovasjon og kvalitet.

Politisk arbeid – verktøykasse for ideell vekst og rammebetingelser

Sanitetskvinnene har vedtatt å være med på den forventede veksten innenfor ideell sektor, og har jobbet politisk for å likestille ideelle og kommersielle i virkemiddelapparatet. Vi har som del av statsbudsjettet vært i formell og uformell dialog med myndighetene. Våre viktigste saker overfor myndighetene er at flere kommuner og helseforetak, må ta i bruk mulighetene for å reservere konkurranser for ideelle, og at myndighetene bidrar i en skjermet vekstfase gjennom en innovasjonspott på 60 millioner kroner øremerket ideelle.

N.K.S. Kvinnehelsehus – en lokal og nasjonal satsning

I 2021 åpnet Bergen sanitetsforening det første Kvinnehelsehuset i landet. Dette er et lavterskeltilbud for Bergen og omegn, og hovedmålet er at alle kvinner skal ha lik tilgang på helsetjenester. Tilbudet skal gi kvinnene økt nettverk, og styrke den psykiske og fysiske helsen gjennom helsekompetanse, slik at kvinnene tar helsefremmende valg. Det er også en viktig oppgave å styrke foreldrerollen. Det har vært fullt hus og høy aktivitet siden Bergen åpnet dørene med aktiviteter for unge og eldre knyttet til psykisk helse og livsmestring.

Åpningen av N.K.S. Kvinnehelsehus i Bergen. (f.v) organisasjonsleder Ellen-Sofie Egeland og generalsekretær Grete Herlofson.

Det ble i forkant gjennomført en behovsanalyse som dannet grunnlaget for den endelige beslutningen om å tilby et helhetlig helsehus for kvinner i Bergensområdet. Utredningen var støttet av Stiftelsen Dam (2019), og viste at blant annet jordmødre, fastleger og sykepleiere ikke hadde tid eller ressurser, til å gi god nok informasjon som avdekket eventuelt situasjoner der det var vold, tvang og sosial kontroll.

Videre utvikling av N.K.S. Kvinnehelsehus

Etablering av kvinnehelsehus krever eksternt finansiering, og våren 2021 fikk vi midler fra Stiftelsen Dam til å gjennomføre en tilsvarende behovsanalyse, og kartlegging av mulighetene for Kvinnehelsehus i Trondheim og Kristiansand. Hvilke tjenester bør et lavterskeltilbud i et kvinnehelsehus inneholde for å dekke behovene? Hvordan kan vi sikre et godt samarbeid med eksisterende helsetilbud? Analysen danner grunnlaget for hva et kvinnehelsehus skal inneholde, basert på lokale behov som ferdigstilles høsten 2022. Det er ansatt to prosjektledere på 50 % stilling i en 12 måneders periode i Kristiansand og Trondheim.

I desember 2021 ble det sendt inn en søknad til Sparebankstiftelsen DNB hvor vi fikk positivt tilslag på midler til tre N.K.S. kvinnehelsehus på Østlandet. 2022 blir et spennende år for den nye satsingen på N.K.S. Kvinnehelsehus. Det arbeides med å sikre finansiering av til sammen 10 kvinnehelsehus. Tiltaket er svært godt mottatt, og det arbeides politisk for å sikre god kommunikasjon ut om tiltaket som grunnlaget for statsbudsjettarbeidet.

Brusetskollen barneverninstitusjon.

Mange år med tilrettelegging for barn og unge

Brusetskollen i Asker er en barneverninstitusjon eid av Oslo sanitetsforening, med barn og unge fra 6 til 25 år. De har lang erfaring med å hjelpe barn i kriser. Hovedvekten av barna og ungdommene på Brusetskollen kan av ulike årsaker ikke bo hjemme. De har barn og ungdom som trenger tilrettelagt omsorg, som enten har institusjonen som hjemmet sitt for en kortere eller lengre periode, omsorgsbasis (forsterket fosterhjem) eller gis oppfølging på hybel. Brusetskollen er opptatt av å utvikle tjenestetilbud i tråd med avtalepartnerne sine behov. Dette i god sanitetsånd. I 2021 ble det opprettet to nye institusjonsavdelinger: en for barn og en for ungdom. Dette gjør at vi i enda større grad kan gi barn og ungdom et tilrettelagt tilbud innenfor Brusetskollen sine rammer.

N.K.S. Veiledningssentre for pårørende

N.K.S. Veiledningssentre for pårørende er et gratis lavterskeltilbud for pårørende til personer med psykiske lidelser, og/eller rusmiddelavhengighet. Pårørende kan være barn, ungdom eller voksne. Sentrenes kjerneoppgave er veiledning, og i 2021 økte antall henvendelser igjen, og viste at sentrene er en viktig og etterspurt tjeneste både fra kommuner og pårørende.

Tøft år for barn og unge

Til tross for pandemi har det å være tilgjengelig for sårbare barn og unge vært høyt prioritert. Vi erfarte at det etter hvert ble tøft for mange familier i vår målgruppe. Barn og ungdommer med psykiske utfordringer fikk redusert, eller mistet behandlingstilbudet, eller klarte ikke å delta i digitale samtaler. Dette førte til mer utfordringer i hjemmet, og ekstra slitasje på foreldre og søsken.

Det samme gjaldt avlysning av planlagt behandling til syke foreldre, og hjemmesituasjonen ble mer krevende for barna.

Veiledningssentrene har tilrettelagt for at flere barn og unge som hadde behov for hjelp fikk et tilbud. Det har vært kreative løsninger for å få til fysiske møter med pårørende. De fikk tilbud om gå-samtaler og møter på egnede plasser utendørs, noe mange takket ja til. Barn og unge har vært prioritert. Pårørende meldte om stor takknemlighet for at veiledningssentrene opprettholdt tilbudet så godt, når mange av tilbudene i kommuner og spesialisthelsetjenesten til tider var sterkt redusert.

Flere pårørende som oppsøkte sentrene det siste året har mer sammensatte behov enn tidligere. Kommunene avgrensner og spisser sine tilbud, noen pårørende får veldig god oppfølging, men familiene med de mest krevende diagnosebildene får dårligere oppfølging. At familien som helhet får et fragmentert helse- og velferdstilbud, går erfaringsmessig mest ut over barna. Det kan redusere foreldrenes muligheter til å ivareta egne og barns behov, og det er et viktig budskap til de politiske myndighetene.

Vi erfarte også at barn i familier med en marginal omsorgssituasjon hjemme, led under nedstengning av fritidsaktiviteter som normalt var et fint pusterom for barna. Mange foreldre manglet ressurser og overskudd til å aktivisere barna sine, som allerede var i en sårbar situasjon, og dette førte til økt ensomhetsfølelse og utenforskap. Vi strakk oss langt for å opprettholde fysiske møter med barnegruppene, ved for eksempel å leie større lokaler så vi kunne holde 2-meteren.

Silje Arstein og Celina Hetllid er ansvarlige for en av barngruppene hos Veiledningscenteret Vest i Sandnes.

Fra et av treffene Veiledningscenteret i Sandnes hadde for en av sine barngrupper.

I tillegg til veiledning, gir sentrene informasjon til kommuner, spesialisthelsetjenesten, og deltar i faglige nettverk. Vi bidrar til kompetanseutvikling gjennom fast undervisning ved høyskoler og universiteter, dialogmøter med øvrige helseaktører, og ikke minst med kommunene.

Tilbudet er organisert som tre regionale sentre, og er en del av N.K.S. sekretariatet, med kontorer i Alta, Bodø, Stjørdal, Sandnes, Haugesund, Skien, Oslo og Kristiansand. Sentrene har 17 ansatte, til sammen 14,5 årsverk.

Priser og tildelinger

Fredrikkeprisen: **Birgit Skarstein**

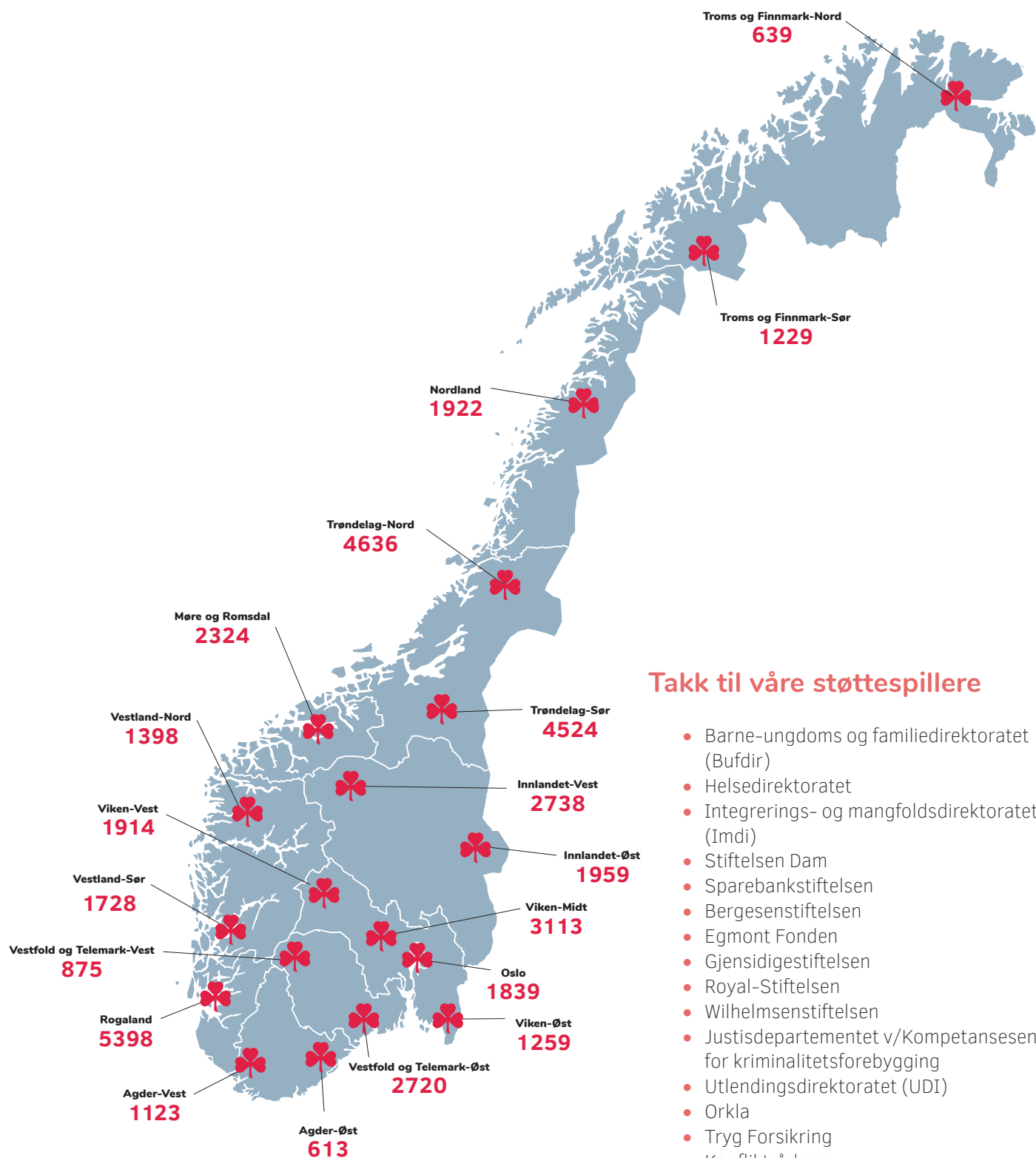
Prisen deles ut til personer som på en fremragende måte tar opp og synliggjør saker innenfor Sanitetskvinnenes formål, og strategiske områder. Fredrikkeprisen består av en statuett av Norske Kvinners Sanitetsforenings grunnlegger Fredrikke Marie Qvam, et diplom og 100.000 kroner. Pengene er ikke for personlig bruk, men skal brukes til et formål innenfor Sanitetskvinnenes arbeidsfelt.

Æresmerker: **Ragnhild Natland**, Ytre Arna sanitetsforening, **Karin Engen**, Holmestrand sanitetsforening og **Hilde Gade**, Trondhjem sanitetsforening

Organisasjonens æresmerke er en hedersbevisning som kun tildeles medlemmer som har vist en særlig fortjenestefull innsats i det frivillige arbeidet innen N.K.S. sine oppgaver, eller som på en eksemplarisk måte har satt Sanitetskvinnene på dagsorden i samfunnet.

Antall medlemmer 2021

Takk til våre støttespillere

- Barne-ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir)
- Helsedirektoratet
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi)
- Stiftelsen Dam
- Sparebankstiftelsen
- Bergesenstiftelsen
- Egmont Fonden
- Gjensidigestiftelsen
- Royal-Stiftelsen
- Wilhelmsenstiftelsen
- Justisdepartementet v/Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging
- Utlendingsdirektoratet (UDI)
- Orkla
- Tryg Forsikring
- Konfliktrådene
- Face2Face

Årsberetning 2021

Organisasjonens virksomhet

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er Norges største kvinneorganisasjon med 42 000 medlemmer fordelt på 600 lokalforeninger. N.K.S. er også en betydelig samfunnsaktør som eier og driver et stort mangfold av helse- og sosialinstitusjoner, og tjenester gjennom 45 ideelle virksomheter. Sanitetskvinnene er landsdekkende og demokratisk oppbygd med en sterk forankring i lokalmiljøet. N.K.S. fremmer kvinners helse og livsvilkår, bidrar til en inkluderende oppvekst, og skaper trygge lokalsamfunn. Dette gjøres gjennom frivillighet, forskning, politisk påvirkning og ideelle virksomheter.

Sekretariatet til N.K.S. er organisasjonens administrative apparat, og ledes av generalsekretæren. Sekretariatet har ansvar for organisasjonens daglige drift, og behandler saker etter retningslinjer og fullmakter vedtatt av landsstyret og sentralstyret. Sekretariatet har hovedkontor og forretningsadresse i Kirkegata, Oslo. Sekretariatet har i tillegg fire veiledningssentre for pårørende som er lokalisert ulike steder i landet.

Formål og strategi

N.K.S. har som formål å bidra til et trygt og inkluderende samfunn gjennom frivillig innsats innen helse- og sosialområdet, og med et særlig fokus på kvinners helse og livsvilkår. Organisasjonen er livssyns- og politisk nøytral, og er åpen for alle. For å nå målene i N.K.S. sin strategiske plan «Modig, nytenkende og likestilt» er tre hovedområder pekt ut: Å fremme kvinners helse- og livsvilkår, bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst, og jobbe for trygge lokalsamfunn.

125 år i frivillig tjeneste

Norske Kvinners Sanitetsforening feiret i 2021 sitt 125-årsjubileum. Flere arrangementer og markeringer ble gjennomført, blant annet nasjonal digital jubileumsmarkering, lokale jubileumsmarkeringer, Kløverstafett landet rundt, fire generasjonsfestivaler, nettserien «Svanger» – forskningsbaserte samtaler om helse i svangerskap og barseltid, foreldre- og barn arrangementer på helsestasjoner, nasjonal profilerings- og rekrutteringskampanje og jubileumbok.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til regnskapsloven og NRS(F) God regnskapskikk for ideelle virksomheter.

Etter sentralstyrets oppfatning gir det fremlagte årsregnskapet med balanse en rettvise oversikt over organisasjonens drift og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Fortsatt drift

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter sentralstyret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at årsregnskapet er avlagt under den forutsetningen. Det er ikke inntruffet hendelser etter balansedato som påvirker organisasjonens virksomhet.

Aktivitetsregnskap og balanse

N.K.S. presenterer sitt årsregnskap etter aktivitet (inntekter og kostnader påløpt i året). Regnskapet og årsberetningen gjelder for sekretariatet til N.K.S. inkludert veiledningssentrene. Årsregnskapet omfatter ikke N.K.S. sine fylkesforeninger, lokalforeninger eller ideelle virksomheter i Norge, da disse er selvstendige rettssubjekter innenfor rammen av N.K.S. sine felles vedtekter. Økonomiske bidrag fra N.K.S. til fylkes- og lokalforeninger framkommer av regnskapet. Aktivitetsregnskapet viser et underskudd på 4,2 millioner kroner. Det er tilført 1,6 millioner kroner til formålskapital med eksterne restriksjoner, samt tilført 1,1 millioner kroner til formålskapital med interne restriksjoner. Overføring fra fri formålskapital er på 6,9 millioner kroner.

Det er i 2021 økt aktivitet på 4,3 millioner kroner fra 2020. Eksterne prosjekter finansiert av Stiftelsen Dam er 0,6 millioner kroner høyere, økt aktivitet i interne prosjekter 7,7 millioner kroner, hvorav det meste er finansiert med tilskudd fra offentlige og private tilskudd og gaver. I tillegg er det økt aktivitet relatert til ideell virksomhet, som er finansiert med oppsparte midler.

Organisasjonen har brukt 107,6 millioner kroner til humanitært arbeid, og 8,4 millioner kroner til administrasjon. Formålsmidlene er 90 prosent av de samlede kostnadene i foreningen. Brutto midler anskaffet til humanitære formål var 115,5 millioner kroner. N.K.S. hadde i 2021 inntekter fra det offentlige og andre stiftelser på 61,8 millioner kroner.

N.K.S. samlet i 2021 inn 24,1 millioner kroner fra medlemmer, private givere, lokalforeninger og fylkesforeninger. I tillegg til dette kommer 10,3 millioner kroner i medlemsinntekter. Det forventes vekst i kommende regnskapsår, knyttet til aktiviteter og antall medlemmer.

Grunnkapital og total formålskapital var 1 10,5 millioner kroner per 31.12.2021. Det er en reduksjon i likviditetsbeholdningen i 2021 på 3,1 millioner kroner.

Soliditet og risiko

Omdømmerisiko

Norske Kvinners Sanitetsforening er en anerkjent og godt etablert merkevare. Både medlemsmassen og brukergruppen av N.K.S. sine tilbud er stor, og organisasjonen har en bred kontaktflate til bl.a. tilskuddsgivere, myndigheter, bransjeorganisasjoner og media. Det er en mulig omdømmerisiko knyttet til foreningenes eierskap, og drift av ulike helse- og sosialvirksomheter, og frivillig aktiviteter gjennom at uønskede hendelser i forhold til brukerne og deltakere kan oppstå. Landsstyret har vedtatt anbefaling for godt eierskap, og drift av virksomheter og eiendom. Organisasjonen har imidlertid et høyt fokus på risikokartlegging- og vurdering, samt risikoreduserende tiltak. Det løpende kvalitetsarbeidet er sentralt for å redusere omdømmerisiko.

Soliditet og finansiell risiko

Fri formålskapital og grunnkapital var på hhv. 21,8 og 30,0 millioner kroner per 31.12.2021. Organisasjonens inntekter og kostnader er i all hovedsak i norske kroner. Eksterne inntekter fra samarbeidspartnere forvaltes i tråd med føringer for tilskuddet. Organisasjonen anses ikke for å ha vesentlig finansiell risiko innenfor fremlagte regnskap og balanse.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedsbaserte variabler. Organisasjonens markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra investeringer i rente- og aksjefond. Norske Kvinners Sanitetsforening har en forvaltningsavtale med Industrifinans Kapitalforvaltning AS, som ivaretar forvaltningen av organisasjonens investeringsportefølje. Avkastning fra finansporteføljen gir årlig bidrag til drift av organisasjonen. Kapitalen forvaltes i tråd med Statens pensjonsfond utlands etiske retningslinjer, og etter en finansstrategi vedtatt av landsstyret. For internasjonale aksjefond er det satt krav om ekstra fokus på bærekraft. Strategien ivaretar hensynet til sikkerhet, risikospredning og likviditet. N.K.S. hadde per 31.12.2021 plassert 139,2 millioner kroner i markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko innebærer risiko for at organisasjonen ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall. Risikoen søkes redusert ved å ha en tilstrekkelig likviditetsreserve samt en balansert investeringsportefølje.

Covid-19 og krigen i Ukraina

Som følge av offentlig pålegg og restriksjoner knyttet til koronautbruddet, har N.K.S. gjennom året måttet avlyse planlagte fysiske arrangementer og ulike aktiviteter. Organisasjonen har imidlertid mottatt både private og offentlige koronatilskudd som ikke var budsjettert, og derfor likevel hatt et høyt aktivitetsnivå. Ingen ansatte har vært permittert. N.K.S. bistår kommunene i deres arbeid med flyktninger som kommer fra Ukraina. Lokalforeningene bidrar med å skape sosiale møteplasser, praktiske oppgaver samt invitere inn til eksisterende aktiviteter. Det er mottatt ekstra tilskudd for bistand til arbeidet. Usikkerhet og uro i markedene som følge av konsekvenser av pandemien og krigen i Ukraina, har påvirket investeringsporteføljen negativt i starten av 2022.

Ansvarsforsikring

Det er tegnet styreansvarsforsikring. Forsikringen gjelder for erstatningskrav som følge av ren formuesansvarsskade, og omfatter krav som er forårsaket av, eller er direkte følge av en uaktsom handling eller unnlattelse som er gjort av den sikrede, også ansvar ifølge aksjeloven § 17-1.

Redegjørelse for samfunnsansvar

N.K.S. sitt arbeid er vedtatt skal bygge opp under FNs bærekraftsmål, med særlig fokus på å sikre kvinners likestilling, helse og livsvilkår. Siden 2021 har N.K.S. vært medlem i Etisk handel Norge. Medlemmer forplikter seg til å arbeide aktivt for å realisere Etisk handel Norge sine formål, som er samarbeid for handel som sikrer menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø. Sentralstyret i N.K.S. har vedtatt «Policy for bærekraftig forretningspraksis» og «Retningslinjer for leverandører», i tråd med anbefalinger fra Etisk handel Norge. N.K.S. har i hovedsak innkjøp fra leverandører i Norge. De største leverandørene er kartlagt mht. deres søkelys på, og retningslinjer for bærekraftarbeid. Hoveddelen av de største leverandørene er medlem i Etisk handel Norge eller har ISO-sertifisering. Det foretas årlig rapportering til Etisk handel Norge.

Organisasjon, kompetanse og arbeidsmiljø

Sekretariatet tilrettelegger for saker som skal behandles i landsmøtet, landsstyret, sentralstyret og arbeidsutvalget. Det ivaretar fagområdene kvinnehelse, barn og unge, pårørende, veiledningssentrene for pårørende til rus og/ eller psykisk syke, eldre, forskning og utvikling, samt organiserer store prosjekter som bl.a. nasjonale konferanser. Sekretariatet ivaretar arbeidsoppgaver som medlemservice, økonomi, regnskap, informasjon/kommunikasjon, medlemsblad, organisasjonsutvikling og opplæring. Generalsekretæren har sagt opp sin stilling for å begynne i ny stilling i annen organisasjon fra august 2022.

Norske Kvinner Sanitetsforening hadde ved årsskiftet 49 fast ansatte, 14 midlertidige ansatte, og sysselsatte i gjennomsnitt 58,8 årsverk gjennom året. To ansatte jobbet deltid etter eget ønske. Sykefraværet i 2021 var på 7,5 prosent mot 3,7 prosent i 2020.

Organisasjonen har et aktivt forhold for å skape et godt engasjement og arbeidsmiljø gjennom allmøter, interninformasjon, faste møter mellom arbeidsmiljøutvalget og ledelse, samt faglige og sosiale arrangementer. Bedriftshelsetjeneste er tilgjengelig ved behov. Det er sentralstyrets

oppfatning at arbeidsmiljøet i organisasjonen er godt. Det har ikke vært ulykker eller skader i organisasjonen i 2021.

Likestilling

Det var 61 kvinner og 2 menn i sekretariatet i 2021. I landsstyret og i sentralstyret var det kun kvinner. Ansatte var representert i styret ved en representant. Norske Kvinners Sanitetsforening skal gi begge kjønn like muligheter for kompetanseheving, lønns-, utviklings- og avansemuligheter. Det er sentralstyrets oppfatning at organisasjonen ivaretar intensjonene i likestillings- og diskrimineringsloven.

Diskriminering

Norske Kvinners Sanitetsforening har en personal- og rekrutteringspolitikk som er i tråd med diskrimineringslovens formål om å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter, og å hindre diskriminering på grunn av seksuell orientering, etnisitet, hudfarge, språk, religion og livssyn. Det tilrettelegges for ansatte ved behov. I løpet av året har det vært jobbet med kartlegging av mangfold, og tiltak bl.a. innenfor rekruttering og opplæring.

Organisasjonens virksomhet har i begrenset grad en direkte påvirkning på det ytre miljø.

Oslo, 31.12.2021
19.05.2022

Marit Bjørnstad
Organisasjonsleder

Lene Rønning-Arnesen
1. nestleder

Anita Rokstad
2. nestleder

Marie Adolfsen Darell
Styremedlem

Annikken Kjær Haraldsen
Styremedlem

Merethe Elin Kvía
Styremedlem

Trine Steien
Styremedlem

Cecilia Skavlan
Styremedlem, ansattvalgt

Grete Herlofson Roland
Generalsekretær

Aktivitetsregnskap

NOTE	ANSKAFFEDE MIDLER	2021	2020
	Medlemsinntekter	10 311 688	10 134 887
	Tilskudd		
2	Offentlige tilskudd	19 210 133	14 592 247
	Mva-kompensasjon	6 184 648	3 824 738
3	Andre tilskudd	36 420 127	38 762 265
	Sum tilskudd	61 814 908	57 179 250
	Innsamlede midler og gaver		
4	Gaver fra fylkes- og lokalforeninger	12 435 324	13 810 942
	Andre gaver	11 669 805	9 369 737
	Sum innsamlede midler og gaver	24 105 129	23 180 679
	Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter		
	Salg av varer og annonser	3 326 972	3 311 235
	Kurs-, seminar- og arrangementsinntekter	2 323 130	171 860
	Sponsor- og samarbeidsinntekter	0	107 748
	Sum opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter	5 650 102	3 590 843
15	Finans- og investeringsinntekter	13 465 490	8 683 251
	Andre inntekter	120 215	1 209 126
	SUM ANSKAFFEDE MIDLER	115 467 531	103 978 036

Aktivitetsregnskap

	2021	2020
FORBRUKTE MIDLER		
Kostnader til anskaffelse av midler		
4 Kostnader til innsamling av midler	1 164 852	921 752
Andre kostnader til anskaffelse av midler	2 472 893	2 118 250
Sum kostnader til anskaffelse av midler	3 637 746	3 040 002
Kostnader til foreningens formål		
Bevilgninger		
Kvinnehelse	7 526 162	18 794 250
Barn og unge	0	4 495 000
Sum bevilgninger	7 526 162	23 289 250
Aktiviteter-prosjekter		
Min dag i dag	1 139 285	1 112 292
Kvinnehelse - kunnskapsbasert viten	1 966 766	301 328
Folkehelse	6 889 611	6 644 888
Vold mot kvinner	3 046 772	2 877 283
Forskning - kvinners helse og livsvilkår	893 596	640 940
Integrering- kvinner i minoritetsmiljøer	8 282 431	6 082 577
Barn og unge	5 429 330	5 055 880
Omsorgsberedskap	4 257 882	3 461 764
Eldre	2 886 184	2 729 367
Etiopia	3 583 762	4 294 095
Veiledningssentrene	15 205 924	12 726 346
Sum aktiviteter-prosjekter	53 581 542	45 926 759
Diverse kostnader til formålet		
Medlemspleie	22 132 589	14 197 396
Materiell til bruk i aktiviteter	2 763 852	1 976 601
Snu trenden - fra møte til medlemsskap	2 918 342	2 432 707
Ideell virksomhet, politisk påvirkning og forskning	6 061 884	6 665 120
Siftelsen Dam-prosjekter	12 621 806	12 068 219
Sum diverse kostnader til formålet	46 498 473	37 340 043
Sum kostnader til formålet	107 606 176	106 556 051
Administrasjonskostnader		
Personalkostnader sekretariatet	1 432 172	1 462 718
Andre driftskostnader sekretariatet	2 423 191	3 344 076
Styrende organer	4 587 189	954 139
Sum administrasjonskostnader	8 442 552	5 760 933
5,9,10, 11,12 SUM FORBRUKTE MIDLER	119 686 474	115 356 987
ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT	-4 218 943	-11 378 951
Tillegg/reduksjon formålskapital		
8 Overført til/fra formålskapital med eksterne restriksjoner	1 616 810	-13 010 896
8 Overført til/fra formålskapital med interne restriksjoner	1 064 447	758 690
8 Overført til/fra fri formålskapital	-6 900 200	873 255
Sum tillegg/reduksjon formålskapital	-4 218 943	-11 378 951

Balanse pr. 31. desember

NOTE	EIENDELER	2021	2020
	Anleggsmidler		
	Varige driftsmidler		
13	Inventar, kontormaskiner og lignende	<u>3 237 774</u>	<u>2 866 170</u>
	Sum varige driftsmidler	<u>3 237 774</u>	<u>2 866 170</u>
	Immaterielle eiendeler		
13	Immaterielle eiendeler	<u>3 972 346</u>	<u>2 700 094</u>
	Sum immaterielle eiendeler	<u>3 972 346</u>	<u>2 700 094</u>
	Finansielle anleggsmidler		
14	Pantobligasjoner	<u>472 825</u>	<u>485 000</u>
	Sum finansielle anleggsmidler	<u>472 825</u>	<u>485 000</u>
	Sum anleggsmidler	<u>7 682 945</u>	<u>6 051 264</u>
	Omløpsmidler		
	Varer	<u>3 309 438</u>	<u>4 489 831</u>
	Fordringer		
	Kundefordringer	1 366 609	1 041 109
	Andre fordringer	<u>25 196 083</u>	<u>11 435 424</u>
	Sum fordringer	<u>26 562 692</u>	<u>12 476 533</u>
	Investeringer		
15	Markedsbaserte aksjefond	88 141 925	62 315 796
15	Markedsbaserte obligasjoner og rentefond	<u>51 035 014</u>	<u>80 261 838</u>
	Sum investeringer	<u>139 176 939</u>	<u>142 577 634</u>
7	Bankinnskudd, kontanter og lignende	<u>25 786 276</u>	<u>25 437 444</u>
	Sum omløpsmidler	<u>194 835 345</u>	<u>184 981 442</u>
	SUM EIENDELER	<u>202 518 289</u>	<u>191 032 703</u>

Balanse pr. 31. desember

NOTE	FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	2021	2020
	Formålskapital		
	Grunnkapital/Formålskapital		
	Grunnkapital	30 000 000	30 000 000
	Formålskapital med eksterne restriksjoner	20 039 039	18 203 673
	Formålskapital med interne restriksjoner	38 718 008	37 653 560
	Fri formålskapital	<u>21 773 371</u>	<u>28 673 571</u>
8	Sum grunnkapital/formålskapital	<u>110 530 417</u>	<u>114 530 804</u>
	Gjeld		
	Avsetning for forpliktelser		
16	Ikke utbetalte bevilgninger	<u>37 051 444</u>	<u>41 732 708</u>
	Sum avsetninger for forpliktelser	<u>37 051 444</u>	<u>41 732 708</u>
	Kortsiktig gjeld		
6	Leverandørgjeld	9 702 350	3 667 297
	Skyldige offentlige avgifter	3 233 497	2 583 099
17	Tilskuddsgjeld	33 626 590	20 145 450
	Annen kortsiktig gjeld	<u>8 373 989</u>	<u>8 373 345</u>
	Sum kortsiktig gjeld	<u>54 936 426</u>	<u>34 769 192</u>
	Sum gjeld	<u>91 987 870</u>	<u>76 501 900</u>
	SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	<u>202 518 289</u>	<u>191 032 703</u>

Oslo, 31.12.2021

19.05.2022

Marit Bjørnstad

Marit Bjørnstad
Organisasjonsleder

Lene Rønning-Arnesen

Lene Rønning-Arnesen
1. nestleder

Anita Rokstad

Anita Rokstad
2. nestleder

Marie Adolfsen Darell

Marie Adolfsen Darell
Styremedlem

Annikken Kjær Haraldsen

Annikken Kjær Haraldsen
Styremedlem

Merethe Elin Kvía

Merethe Elin Kvía
Styremedlem

Trine Steien

Trine Steien
Styremedlem

Cecilia Skavlan

Cecilia Skavlan
Styremedlem, ansattvalgt

Grete Herlofson Roland

Grete Herlofson Roland
Generalsekretær

Kontantstrømoppstilling

	2021	2020
I Årets aktivitetsresultat	-4 218 943	-11 378 951
II Poster i aktivitetsregnskapet som ikke har likviditetseffekt		
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	1 460 381	1 279 428
Endring i andre poster	7 526 162	23 935 702
Sum	8 986 543	25 215 130
III Investeringer, avhendelser og finansiering		
Utbetalinger fra kjøp av varige driftsmidler	-3 104 237	-1 579 084
Overføring av veiledningssentrene	0	15 439 213
Sum	-3 104 237	13 860 129
IV Andre endringer		
Endring i kundefordringer, andre fordringer og beholdninger	-13 093 591	-2 277 544
Endring i leverandører og annen kortsiktig gjeld	8 378 365	1 072 659
Sum	-4 715 226	-1 204 886
Netto endring i likvider gjennom året	-3 051 863	26 491 423
Likviditetsbeholdning 01.01.	168 015 078	141 523 655
Likviditetsbeholdning 31.12.	164 963 215	168 015 078
Spesifikasjon likviditetsbeholdning	UB	IB
Kontanter og bankinnskudd	25 786 276	25 437 444
Investeringer	139 176 939	142 577 634
	164 963 215	168 015 078

Noter til regnskapet 2021

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge, god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner og Innsamlingskontrollens retningslinjer.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Varer

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter avsetning for forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av den enkelte fordring.

Pensjoner

Norske Kvinners Sanitetsforening er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og har pensjonsordning i Statens pensjonskasse som tilfredsstiller kravene i denne loven. Pensjonsordningen er regnskapsført som en innskuddsbasert pensjonsordning da det ikke foreligger informasjon som gjør at ordningen kan regnskapsføres som ytelsespensjon.

Bundne midler (kapital med restriksjoner)

Bundne midler er direkte henførbare til et bestemt satsningsområde eller prosjekt.

Inntekter

Medlemsinntekter

Foreningen inndriver medlemskontigent for sentralledet, fylkes- og lokalforeninger. Medlemskontigent som er inntektsført gjelder andelen som tilfaller sentralledet. Inntektsføring finner sted det kalenderåret kontigenten gjelder for.

Offentlige og andre tilskudd

Tilskudd inntektsføres når foreningen har juridisk rett til midlene. Tilskudd som skal videreføres andre aktører bruttoføres. Tilskudd som det knytter seg betingelser til inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Ikke inntektsførte tilskudd balanseføres under posten tilskuddsgjeld.

Innsamlende midler og gaver

Innsamlende midler og gaver inntektsføres etter kontantprinsippet når de er mottatt.

Salgsinntekter

Inntekten regnskapsføres når den er opptjent, dvs. når både risiko og kontroll i hovedsak er overført til kunden. Dette vil normalt være tilfellet når varen er levert til kunden. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Kurs-, seminar- og arrangementsinntekter

Inntekten regnskapsføres når den er opptjent, dvs. når krav på vederlag oppstår. Dette skjer når tjenesten ytes, i takt med at arbeidet utføres. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Sponsor- og samarbeidsinntekter

Inntekten inntektsføres når foreningen har juridisk rett til midlene.

Kostnader

Kostnader føres etter transaksjonsprinsippet, det vil si når de er påløpt.

Skatter

Foreningen er ikke skattepliktig for sin virksomhet.

Note 2 Offentlige tilskudd

Tilskuddgiver	2021	2020
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	1 219 655	714 802
Hesledirektoratet	12 295 283	10 200 000
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	2 348 156	2 589 385
Utlendingsdirektoratet	549 114	255 919
Konfliktrådene	817 771	402 229
Kommuner	1 560 254	264 912
Fylkeskommuner	419 900	165 000
Sum offentlige tilskudd	19 210 133	14 592 247

Note 3 Andre tilskudd

Tilskuddgiver	2021	2020
Lotteri- og stiftelsestilsynet - tippemidler	711 366	9 529 320
Egmont Fonden	3 868 001	4 390 321
FOKUS-Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål	2 328 653	2 982 538
Stiftelsen Dam - prosjekter	23 295 415	16 843 061
Stiftelsen Dam - administrasjonstilskudd	3 799 795	3 330 590
Gjensidigestiftelsen	929 162	1 106 996
Storetind AS (Royalstiftelsen)	621 655	378 345
Andre tilskudd	866 080	201 094
Sum andre tilskudd	36 420 127	38 762 265

Note 4 Innsamlede midler

Innsamlede midler knytter seg i stor grad til gaver fra fylkes- og lokalforeningene, fra medlemmer. Kostnader knytter seg til utsendelse av fakturaer, direkte og indirekte kostnader (personalkostnad).

Note 5 Antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

	2021	2020
Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret:	58,9	45,4

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjons- kostnader	Andre godtgj.
Generalsekretær	1 169 313	190 387	9 243
Styret	113 567	-	639 385

Det er ytt lån til tillitsvalgt, kr. 32 000.

Revisor

Godtgjørelse inkl. mva til revisor utgjør:	2021	2020
- Revisjon	490 000	470 125
- Andre tjenester	107 175	91 825
- Lovpålagt attestasjon	153 875	234 500

Note 6 Mellomværende med lokal-og fylkesforeningene

Fordringer	2021	2020
Fylkesforeninger	31 600	2 187
Lokalforeninger	169 037	119 711
Sum	200 637	121 898

Gjeld	2021	2020
Fylkesforeninger	12 213	26 970
Lokalforeninger	68 945	806 153
Sum	81 158	833 123

Gjeld knytter seg til refusjon av medlemskontingent.

Note 7 Bankinnskudd

Ordinære bankinnskudd pr. 31.12.2021 utgjør kr. 25 786 276 hvorav kr. 1 805 794 i skattetrekksmidler.

Note 8 Formålskapital

	UB 31.12.2021		Tilført 2021	Brukt 2021	
Formålskapital med eksterne restriksjoner					
Kvinnehelse	3 263 177	0	11 158 897	7 590 000	6 832 074
Barn og unge	3 771 222	0	1 565 484	-63 838	5 400 544
Utlandet	2 002 728	0	598 206	612 009	1 988 925
Min dag i dag	1 264 772	0	916 537	1 139 285	1 042 024
Auriga Trust	6 174 814	0	123 496	4 472 044	1 826 267
Andre øremerkede gaver 1)	1 726 959	218 556	1 591 430	587 740	2 949 205
Sum formålskapital med eksterne restriksjoner	18 203 672	218 556	15 954 050	14 337 240	20 039 039
Formålskapital med interne restriksjoner					
Fond fra salg av eiendom	20 462 388	0	409 248	0	20 871 636
Fond fra Veiledningssentrene	15 439 213	0	308 784	0	15 747 997
Fond for omfordeling	1 390 676	0	193 940	30 000	1 554 616
Fond for landsmøte	361 283	0	182 475	0	543 758
Sum formålskapital med interne restriksjoner	37 653 560	0	1 094 447	30 000	38 718 008
Annen formålskapital					
Grunnkapital	30 000 000	0	0	0	30 000 000
Fri formålskapital 2)	28 673 571	0	0	6 900 200	21 773 371
Sum annen formålskapital	58 673 571	0	0	6 900 200	51 773 371
Sum formålskapital	114 530 804	218 556	17 048 497	21 267 440	110 530 417
Formålskapital per 31.12.20					114 530 804
Fond prisutdeling					218 556
Formålskapital per 01.01.21					114 749 360
Aktivitetsresultat					-4 218 943
Formålskapital per 31.12.21					110 530 417

1) Reklassifisering av tidligere års disposisjoner fra gjeld til øremerkede midler

Note 9 Lønnskostnad

Lønnskostnad	2021	2020
Lønn	36 444 621	28 059 673
Arbeisgiveravgift	5 308 191	3 907 820
Pensjonskostnader	1 896 986	740 695
Andre ytelser	1 383 098	1 164 702
Sum lønnskostnad	45 032 895	33 872 890

Note 10 Kostnader etter art

	2021	2020
Lønnskostnad	45 032 895	33 872 890
Bevilgninger	7 556 162	23 453 250
Varekostnad	2 685 383	1 981 751
Avskrivning på varige driftsmidler	1 448 992	1 279 427
Annen driftskostnad		
- Prosjektkostnader	47 528 424	41 612 945
- Kontorhold	7 660 477	6 804 593
- Reisekostnader	1 535 337	365 720
- Andre adm.kostnader	5 596 905	5 261 855
- Finanskostnader	466 814	635 814
- Eiendomsskatt	69 066	88 741
Sum kostnader etter art	119 580 455	115 356 987

Note 11 Kostnader til fordeling

Felleskostnader

Felleskostnader fordeles på innsamlingskostnader, de enkelte formålskostnadene og administrasjon i aktivitetsregnskapet i forhold til antall årsverk som er tilknyttet aktiviteten. Direkte kostnader er henført til den aktiviteten kostnaden gjelder. Fordelingsnøkkelen oppdateres årlig.

Felleskostnader	2021	2020
Økonomi og administrasjon	8 261 516	5 759 965
IKT	2 809 451	2 997 864
Lokaler	2 940 932	3 095 408
Andre driftskostnader kontor	4 121 109	3 057 920
Sum felleskostnader	18 133 008	14 911 158

Felleskostnader er fordelt i henhold til tabellen nedenfor

Anskaffelseskostnader	2021	2020
Kostnader til innsamling av midler	100 236	375 597
Kostnader til anskaffelse av midler	735 511	1 074 373
Sum kostnader til anskaffelse av midler	835 747	1 449 970

Formålskostnader	2021	2020
Aktiviteter - prosjekter	10 956 412	6 175 234
Andre kostnader til formålet	2 857 792	3 905 590
Sum formålskostnader	13 814 204	10 080 824

Administrasjon	3 483 057	3 380 364
Sum fordelte kostnader	18 133 008	14 911 158

Note 12 Nøkkeltall

	2021	2020	2019	2018	2017
Innsamlingsprosent	95 %	96 %	96 %	97 %	98 %
Administrasjonsprosent	7 %	5 %	6 %	9 %	9 %
Formålsprosent	90 %	92 %	93 %	90 %	89 %

Innsamlingsprosenten viser hva som er igjen av innsamlede midler etter at kostnader til innsamling er trukket fra

Administrasjonsprosenten er beregnet av administrasjonskostnader delt på forbrukte midler

Formålsprosenten er beregnet ut fra foreningens egne formålsaktiviteter.

Note 13 Varige driftsmidler

	Påkostn. leide lokaler	Inventar, kontor- maskiner ol.	Sum varige driftsmidler	Immaterielle eiendeler
Anskaffelseskost pr. 01.01.21	1 067 605	2 928 670	3 996 274	3 710 784
Tilgang kjøpte driftsmidler	32 000	1 034 458	1 066 458	2 026 391
Avgang		11 390	11 390	
Anskaffelseskost pr. 31.12.21	1 099 605	3 951 738	5 051 342	5 737 175
Akk. avskrivninger pr. 31.12.21	238 056	1 575 513	1 813 569	1 764 829
Bokført verdi pr. 31.12.21	861 549	2 376 225	3 237 774	3 972 346
Årets avskrivninger	108 094	586 759	694 853	754 138
Økonomisk levetid	10	3, 10		5
Avskrivningsplan	lineær	lineær		lineær

Note 14 Finansielle anleggsmidler

Norske Kvinners Sanitetsforening har panteobligasjoner med følgende bokført verdi:

	2021
Stiftelsen Nestor	442 825
Haukerød sanitetsforening	30 000
Sum pantobligasjoner	472 825

Note 15 Finansplasseringer

	Kostpris	Markedsverdi	Resultatført verdiendring
Aksjefond			
Ako Global Long Only UCITS Fund DF1 USD	3 313 732	5 467 451	1 113 054
RBC Global Equity Focus Fund NOK hedged	0	0	180 970
SGA Global Growth Fund USD D ACC	5 300 000	5 826 378	526 378
SGA Global Growth Fund NOK Hedges	4 910 633	5 869 365	553 674
Morgan Stanley Global Sustain Fund J USD	4 919 204	6 005 613	1 136 635
TRP SICAV III Sustainable Global USD	4 118 093	4 669 305	526 364
TRP SICAV III Sustainable Global NOK	6 050 178	6 898 087	559 947
Arctic Norwegian Value Creation	4 717 950	6 721 618	1 269 533
Alfred Berg Aktiv	4 183 819	6 847 615	1 407 991
RBC Vision Global EQ Horizon USD A	4 300 000	5 226 827	926 827
RBC Vision Global EQ Horizon NOK A	6 500 000	7 548 167	1 048 167
AKO Global Long Only UCITS FUND CF1 NOK	4 923 115	5 873 858	950 743
AKO Global Long Only UCITS FUND C1 NOK	1 500 000	1 786 132	286 132
Fundsmith Sustainable Equity Fund	4 900 000	5 987 285	1 087 287
Morgan Stanley Global Sustain JH NOK	3 200 000	3 459 733	259 733
DEAS Norway Balanced Property Fund AS	8 440 425	9 954 487	918 746
Sum aksjefond	71 277 149	88 141 921	12 752 182
Obligasjonsfond/pengemarkedsfond:			
DNB Obligasjon E	19 243 555	18 892 786	-50 936
Holberg Kreditt	0	0	513 149
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid Duration	19 027 196	18 858 939	36 719
Holberg Likviditet	6 587 798	6 582 685	38 930
Alfred Berg Nordisk Likviditet Classic	5 985 842	5 929 219	47 129
Danske Invest Norsk Likviditet Institution	770 928	771 426	95 294
Sum obligasjonsfond/pengemarkedsfond	51 615 319	51 035 055	680 285

Note 16 Bevilgningsgjeld

Bevilgninger vedtatt i 2021 blir kostnadsført i 2021. Det som ikke er utbetalt i 2021 fremkommer som bevilgningsgjeld. Prosjektmidler som er bevilget for tidligere år og som ikke er brukt ligger tilsvarende under bevilgningsgjeld.

Avsetning for forpliktelser	2021	2020
Bevilgningsgjeld som forfaller i løpet av 12 måneder	24 801 444	18 481 516
Bevilgningsgjeld som forfaller senere enn 12 måneder	12 250 000	23 251 193
Sum bevilgningsgjeld	37 051 444	41 732 708

Note 17 Tilskuddsgjeld

	2021	2020
Tilskuddsgiver		
Stiftelsen Dam	30 609 248	17 403 312
Egmont Fonden	6 023	12 134
Gjensidigestiftelsen	1 634 874	722 786
Sparebankstiftelsen DNB	330 731	262 427
Sig. Bergesen Dy og hustrus stiftelse	15 616	0
Storetind AS (Royalstiftelsen)	0	621 655
Konfliktrådene	193 754	397 771
Forsvarsdept.	100 000	0
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	226 814	160 615
Utlendingsdirektoratet	10 931	109 081
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	590 543	10 198
Kommuner	103 056	445 471
Sum tilskuddsgjeld	33 821 590	20 145 450

Note 18 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Norske Kvinners Sanitetsforeningen er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.

Foreningen har en reell økonomisk forpliktelse som følge av avtalen med Statens pensjonskasse. I 2021 foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon som muliggjør innregning av forpliktelsen i årsregnskapet for 2020. Dette medfører at ingen forpliktelse for ny ordning balanseføres i 2021.

Note 19 Informasjon om følgende av covid-19 og krigen i Ukraina

Som følge av offentlig pålegg og restriksjoner knyttet til koronautbruddet har N.K.S. gjennom året måttet avlyse planlagte fysiske arrangementer og ulike aktiviteter. Organisasjonen har imidlertid mottatt både private og offentlige koronatilskudd som ikke var budsjettet, og således likevel hatt et høyt aktivitetsnivå. Ingen ansatte har vært permittert.

N.K.S. bistår kommunene i deres arbeid med flyktninger som kommer fra Ukraina. Lokalforeningene bidrar med å skape sosiale møteplasser, servere mat og praktiske oppgaver, samt invitere inn til eksisterende aktiviteter. Det er mottatt ekstra tilskudd for bistand til arbeidet.

Usikkerhet og uro i markedene som følge av konsekvenser av pandemien og krigen i Ukraina har påvirket investeringsporteføljen negativt i starten av 2022.

Til landsmøtet i Norske Kvinners Sanitetsforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert Norske Kvinners Sanitetsforenings årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, aktivitetsregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

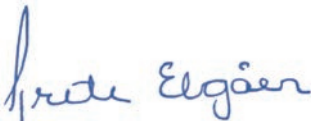
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Oslo, 19. mai 2022
Deloitte AS

Grete Elgåen
statsautorisert revisor

Organisasjonens ledelse

Organisasjonens ledelse og administrasjon

Landsstyret består av sentralstyret og fylkesledere som ikke er valgt til sentralstyret.

Fylkesledere

- Mai Britt Løken, N.K.S. Viken-Øst
- Aud Irene Halvorsrud, N.K.S. Viken-Midt
- Toril N. Gulbrandsen, N.K.S. Oslo
- Anita Hjelle, Hedmark, N.K.S. Innlandet-Øst
- Randi Irene Midthaugen, N.K.S. Innlandet-Vest
- Gunhild Figenschau, N.K.S. Viken-Vest
- Ingrid Jevne Schmidt, N.K.S. Vestfold og Telemark-Øst
- Tyra Marie Hetland, N.K.S. Vestfold og Telemark-Vest
- Ann-Helen Spernes, N.K.S. Agder-Øst
- Monica Homme Nilsen, N.K.S. Agder-Vest
- Ann Kristin Thorkelsen, N.K.S. Rogaland
- Olaug Karin Borge, N.K.S. Vestland-Sør
- Anne Marie S. Strømsøy, N.K.S. Vestland-Nord
- Elinor Bolme, N.K.S. Møre og Romsdal
- Heidi Folvik, N.K.S. Trøndelag-Sør
- Anne-Grete Sagmo, N.K.S. Trøndelag-Nord
- Anne Elisabeth Solsem, N.K.S. Nordland
- Wenche Kleveland, N.K.S. Troms og Finnmark-Sør
- Jorid Berntzen Martinsen, N.K.S. Troms og Finnmark-Nord

Sentralstyret

- Ellen-Sofie Egeland, organisasjonsleder (frem til september) Marit Bjørnstad (fra september)
- Anja Hartløff Helland, 1. nestleder (frem til september) Lene Rønning-Arnesen (fra september)
- Anita Rokstad, 2. nestleder
- Marie Darell, styremedlem
- Ingunn Arntun, styremedlem (frem til september) Annikken Kjær Haraldsen (fra september)
- Lisbeth Magnussen, styremedlem (frem til september), Trine Steien (fra september)
- Ann Kristin Hansen (frem til september) Merethe Elin Kvia (fra september)
- Styremedlem valgt av og blant de ansatte: Cecilia Skavlan
- Personlig vara for Cecilia Skavlan: May Britt Buhaug

Varamedlemmer:

- Nana Finnes (frem til september) Rannveig Rushfeldt (fra september)
- Kari Andersen Rød (fra september)

I de små ting frihet
I de store ting enighet
I alle ting kjærlighet

Norske Kvinners Sanitetsforening
Kirkegata 15, 0153 Oslo

www.sanitetskvinnene.no

Norske Kvinners
Sanitetsforening